

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

**Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
Ulusal Eylem Planı (2008-2013)
2009 Yılı Birleşik Raporu**

**Ankara
Temmuz 2010**

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“TÜRKİYE’DE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

HEDEF 1: Kadınların İlerlemesini Sağlayacak Kurumsal Mekanizmalar Oluşturulacak, Varolan Mekanizmaların Kapasiteleri Güçlendirilecektir.

Strateji 1.1. TBMM’de “Fırsat Eşitliği Komisyonu” kurulması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TBMM

Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun kurulmasına ilişkin 5840 sayılı Kanun, 24.03.2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Komisyon, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararnameler hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak amacıyla kurulmuştur.

Strateji 1.2. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu’nun oluşturulmasına yönelik alt yapı çalışmalarının gerçekleştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.2. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, AB Katılım Öncesi Mali Yardımı 2005 Yılı Programı kapsamında yürütülen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, İnsan Hakları Başkanlığı ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu tarafından KSGM’nin koordinasyonunda “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak Modeli Tartışma Dokümanı” hazırlanmıştır.

Tartışma Dokümanının hazırlanmasının öncesinde Macaristan, Hollanda ve İrlanda’ya çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir. Çalışma ziyaretlerinde katılımcılar toplumsal cinsiyet eşitliği kurumuna ilişkin AB direktifinin ülkeler tarafından farklı şekillerde uygulandığı bilgisini edinmişlerdir. Ayrıca biri KSGM’den, diğeri de Adalet Bakanlığı’ndan olmak üzere 2 kişi Hollanda Eşit Muamele Komisyonu’nda staj yapmıştır. Bu çalışma ziyaretlerinin raporları taslak modeli oluşturulurken kaynak olarak kullanılmıştır.

Bunun yanı sıra, tartışma dokümanının hazırlanmasına katkı sağlamak için Ankara’da politika seçeneklerinin tartışıldığı bir Ulusal Seminer düzenlenmiştir. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak Model Tartışma Dokümanı’na ilişkin olarak paydaşları bilgilendirmek, ana konuları tartışmak ve katkılarını almak için de Gaziantep, Antalya, Bursa ve Samsun’da bölgesel seminerler düzenlenmiştir.

Tartışma dokümanında politika seçeneklerine yer verilmiş ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak Modeli için önerilerde bulunulmuştur. Dokümanda olası ayrımcılık zeminleri ile toplumsal cinsiyet eşitliği kurumunun ilgilenmesi gereken ayrımcılık alanlarına dair önerilerin yer aldığı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu’nun işlev ve yetkinliklerine ilişkin 3 olası alternatif sunulmuş ve idari yapılanması konusuna da yer verilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.3. Üniversitelerde bulunan Kadın Çalışmaları Anabilim Dalları ile Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin bütçe ve kadro açısından iyileştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: YÖK, Üniversiteler

Türkiye’de 24 üniversitede farklı disiplinlerden akademisyenlerin yer aldığı ve toplumsal cinsiyet, kadının sosyal ve ekonomik statüsü, sağlık, eğitim, şiddet gibi konularda araştırmalar yapan Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca 4 üniversitede Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı bulunmaktadır. Bu yapılanmalar özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği alanında insan kaynağı yaratma ve toplumun tüm kesimlerine yönelik toplumsal cinsiyet duyarlılığı oluşturma açısından önemli yapılar olarak değerlendirilmektedir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından Strateji 1.3. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Aralık 2009’da tüm üniversite rektörlüklerine yazı gönderilerek Eğitim Fakültelerinin lisans ve yüksek lisans programlarında, iletişim ve sağlık personeli yetiştiren fakültelerin müfredatlarında “toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet” konularının yer alması gerektiğinin duyurulduğu,
- Aralık 2009’da toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında üniversitelerin gerçekleştirdiği uygulamalara ilişkin bir çerçeve çizilerek yöntem belirlenmesi amacı ile Ankara’da bulunan üniversitelerden temsilcilerin katılımı ile bir çalışma grubu oluşturulduğu,
- “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planlarında”, üniversitelerin sorumlu ya da işbirliği kuruluşu olarak yer aldığı eylem başlıklarında yapılanları tespit etmek üzere bütün üniversitelere yazı gönderildiği,
- Toplam 14 üniversitenin “Öğrenci Sağlık Merkezlerinde”, “Gençlik Danışma Birimleri” kurulmuş olup konuya ilişkin olarak öğrencilerin bilgilendirilmesi amacıyla seminerler ve eğitimler düzenlendiği belirtilmiştir.

Strateji 1.4. Kadının Statüsü Danışma Kurulu üyesi kamu kurum ve kuruluşlarının toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana politikalara yerleştirilmesinde etkin rol alması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Kadının Statüsü Danışma Kurulu üyesi kamu kurum ve kuruluşları

Kadının Statüsü Danışma Kurulunda kamu kurum ve kuruluşları olarak; Adalet, İçişleri, Dışişleri, Maliye, Milli Eğitim, Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Sanayi ve Ticaret, Kültür ve Turizm Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Personel Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü temsil edilmektedir. Ayrıca, üniversitelerin kadın çalışmaları ana bilim dalı başkanlıkları ile kadın araştırma ve uygulama merkezlerinden Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek en az dört öğretim üyesi ile kadın hakları konusunda çalışmalarda bulunan beş sivil toplum kuruluşu

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

temsilcisi de Danışma Kurulunda yer almaktadır. Dolayısıyla Danışma Kurulu tüm ilgili tarafları kapsamaktadır.

Danışma Kurulu önceden belirlenen gündem maddeleri çerçevesinde toplanmakta olup bu güne kadar istihdam, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, karar alma ve siyasete katılım, sağlık gibi gündem başlıkları ile toplanmıştır.

Strateji 1.5. Eşitlik Çerçeve Yasasının çıkarılması için çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Strateji 1.5.'te işbirliği kuruluşu olarak yer alan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Eşitlik Çerçeve Yasası olan ülkelerin düzenlemeleri temin edilerek gözden geçirilmiştir. Eşitlik Çerçeve Yasasının hazırlanması sürecinde bu ülke düzenlemelerinden yararlanılması hedeflenmektedir.

Strateji 1.6. Ulusal ve yerel düzeyde kadın erkek eşitliğini sağlamak üzere ilgili taraflarla işbirliğinin geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.6. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- KSGM koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” 2007 yılında oluşturulmuştur. Komite bugüne kadar, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı'nın başkanlığında üç toplantı gerçekleştirmiştir. Komite toplantılarında ilgili kurum ve kuruluşlarca bu konuda yürütülen çalışmalar ve yaşanan problemler konusunda bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmaktadır.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda hazırlanarak yürürlüğe giren “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı (2008-2013)” ile “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010)”nda yer alan tedbirlerin uygulanmasında tüm tarafların sorumlulukları belirlenmiştir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda Eylem Planlarında yer alan sorumlu ve işbirliği kuruluşlarıyla yılda iki kez izleme ve değerlendirme toplantıları yapılmaktadır.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında düzenlenen "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü"nü uygulaması tamamlanmıştır. Protokol kapsamında, 270 eğitici ve 921 polis merkezi ve 276 karakolda çalışan yaklaşık 40.400 Emniyet Teşkilatı personelinin “kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve diğer ilgili kanunların uygulanması” konularında eğitimleri tamamlanmıştır. Yetiştirilen eğiticiler tarafından eğitimler düzenlenmeye devam edilmektedir.
- Şiddete maruz kalan ve risk altında olan kadınlara sunulan sağlık hizmetleri prosedürlerinin belirlenmesi ve buna uygun olarak eğitim programlarının

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

düzenlenmesi amacıyla, Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğiyle hazırlanan ve imzalan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Personelinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Protokolü” kapsamında, 424 eğiticinin eğitimi ile şu ana kadar 50.000 personelin eğitimi tamamlanmıştır. Eğitimler sonucunda 81 il sağlık müdürlüğü yöneticileri ile birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunan kurum ve kuruluşlarda (hastane, sağlık ocağı, ana çocuk sağlığı aile planlaması merkezi, vb.) çalışan doktor, hemşire, ebe ve diğer sağlık personelinin kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede duyarlılığının artırılması; mesleki beceri ve eğitim formasyonunun geliştirilmesi amaçlanmış olup 75.000 sağlık personeline ulaşılması hedeflenmektedir.

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı işbirliğinde hazırlanan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Yargı Mensuplarının Rolü Projesi Protokolü” 1 Nisan 2009 tarihinde dönemin Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı ile Adalet Bakanı arasında imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Protokol kapsamında; çeşitli yargı ve adalet hizmetleri mensuplarının; kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, kadına yönelik şiddet alanında çalışma yapan diğer kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği konularında farkındalık ve duyarlılığının artırılması amaçlanmıştır. Ülke genelinde aile mahkemelerinde görev yapan aile mahkemesi hakimi ile aynı yerlerde görev yapan ve aile içi şiddet ile ilgili suçları soruşturan Cumhuriyet savcılarına yönelik olarak eğitim seminerlerine Mayıs 2009 itibariyle başlanmıştır. Şimdiye kadar gerçekleştirilen 9 seminer programına yaklaşık 125 aile mahkemesi hakimi ve 125 savcı katılmıştır. 2010 yılında da sürdürülmesi planlanan eğitim programlarına Şubat 2010 itibariyle başlanmış olup 120 yargı mensubunun katılımı hedeflenmektedir.
- Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Din Görevlilerinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Konulu Eğitim Projesi Protokolünün imzalanması planlanmaktadır. Protokole ilişkin altyapı çalışmalarına (eğitim materyali hazırlığı) devam edilmektedir. “Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını engelleyen geleneksel kabuller, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet aile irşat ve rehberlik bürolarında görev yapanların yaklaşım tarzları ve gerekli yönlendirmeler, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddeti artıran geleneksel kabuller, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, şiddetle ilgili yasal mevzuat ve genelgeler, bu konularda çalışma yapan ve görevleri olan diğer kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve uygulanması, iletişim ve öğretim teknikleri” konularında din görevlilerine eğitim verilecektir. Eğitici eğitimlerinin tamamlanmasının ardından eğitici olan din görevlileri diğer din görevlilerine eğitimler verecektir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Ayrıca, “Aile İçi Şiddet Mağdurlarına ve Mağdur Çocuklara Yönelik Verilen Hizmetlerin Kurumsal Kapasitesinin Artırılması ve İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Protokol”; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Emniyet Genel Müdürlüğü arasında, 22 Ekim 2009 tarihinde imzalanmıştır. Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler konulu, 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi’nde yer alan tedbirlerin hayata geçirilmesine de hizmet edecek olan Protokol’un temel hedefi; aile içi şiddet mağdurları ile mağdur çocuklara sunulan hizmetlerde, uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi, kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi ve hizmet kapasitesinin artırılmasıdır.
- Gerek Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi başlığını taşıyan Eşleştirme Projesi kapsamında gerçekleştirilen eğitimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak, gerekse 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinin “Ülke genelinde tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör çalışanlarına yönelik "toplumsal cinsiyet eşitliği" eğitimi verilmesinin zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır” tedbiri gereğince; kadın erkek eşitliği bakış açısının kurumların plan program ve projelerinde yer almasını sağlamak ve farkındalık oluşturarak toplumdaki duyarlılığı artırmak için Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ulusal bütçe kaynaklarıyla ülke genelinde İlçe Halk Eğitim Müdür/Müdür Yardımcıları ile İlçe Tarım Müdürlerine yönelik olarak “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitimi verilmiş, 2009 yılı sonuna kadar 771 kişiye ulaşılmıştır. Üç gün süren eğitim programının son günü kadına yönelik aile içi şiddet konusuna ayrılmıştır. Söz konusu eğitimler 2010 yılında da sürdürülecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen “Ulusal ve Uluslararası Standartlar Kursu”na toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri dahil edilmiştir. 2009 yılında bu kapsamda Mersin, Van, Rize ve Erzurum’da İlköğretim Müdür/Müdür Yardımcılarına, İlçe Milli Eğitim Müdür/Müdür Yardımcılarına ve ilköğretim öğretmenlerine yönelik KSGM uzmanlarınca “Kadın-Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri” gerçekleştirilmiştir.
- TRT ile yapılan işbirliği kapsamında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki kız çocukları ve kadınların güçlendirilmesinin önemine vurgu yapan, aile içi şiddetin suç olduğu mesajının verildiği görsel materyal ve belgesel programlar hazırlanarak TRT GAP televizyonunda yayınlanması sağlanmıştır.
- Gerek ulusal gerekse yerel düzeyde ilgili tüm tarafların çalışmalarında kadın-erkek eşitliğini sağlamak üzere bilinç artırıcı farkındalık ve duyarlılık yaratıcı bilgilendirici eğitimler KSGM uzmanlarınca verilmektedir.
- Medyanın kadın erkek eşitliğinin sağlanmasında oynayabileceği bilinçlendirici rol göz önünde tutularak “Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölye Çalışmaları”na başlanmıştır. Bu çalışmalar ile geleceğin medya profesyonellerine toplumsal cinsiyet eşitliği ve

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

kadına yönelik aile içi şiddet konularında farkındalık kazandırılması amacıyla, Haziran ve Kasım 2009'da gerçekleştirilen atölye çalışmalarında; "toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik aile içi şiddet ve önleme mekanizmaları ile medya uygulamaları ve etiği" konuları işlenmiştir. Çalışmalar 2010 yılında da sürdürülecektir.

- Yoksulluğu önleme amaçlı olarak Türkiye'de mikrokredi uygulamaları yürütülmektedir. İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesinin (a) bendinde İl Özel İdaresinin görev ve yetkileri arasında yoksullara mikrokredi verilmesinin de yer alması nedeniyle, bu Kanunun söz konusu maddesinin özellikle pozitif ayrımcılık içerecek şekilde kadın yoksulluğunu azaltmaya yönelik olarak 81 İl Valiliğimiz tarafından uygulanmasının kadınların ekonomik açıdan güçlendirilmesi, yoksulluğun ortadan kaldırılması, kadınların kendilerine olan özgüven ve saygılarının artması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi bakımından büyük önem taşıdığı hususunu içeren yazı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce İçişleri Bakanlığı'na gönderilmiştir. İçişleri Bakanlığı'nın bu konuda Valiliklere gönderdiği talimat doğrultusunda bazı illerde başlatılan mikro kredi uygulamaları sürdürülmektedir.

Strateji 1.7: Ülkemizde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme uygulaması için hazırlık çalışmalarının başlatılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Maliye Bakanlığı

Maliye Bakanlığı tarafından Strateji 1.7. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye yönelik görüş alışverişinde bulunmak amacıyla 7 Ocak 2010 tarihinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nde Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Genel Müdürlük temsilcilerinin katılımlarıyla bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantının ardından konuya ilişkin çalışmalar yürütmek üzere Maliye Bakanlığı bünyesinde gayri resmi bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Strateji 1.7'de işbirliği kuruluşu olarak yer alan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Hükümetlerin politika geliştirme ve uygulama süreçlerinde kullandıkları en temel araç olan bütçelerin oluşturulma ve uygulanma süreçlerine toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının yerleştirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında gereken önceliklerden biridir.

Dünyadaki ilk uygulamaları 1980'li yıllarda başlatılan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda uluslararası alanda çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Ülkemizdeki paydaşları toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda bilgilendirmek ve uygulama olanaklarını değerlendirmek üzere, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 5-6 Kasım 2008 tarihlerinde Devlet Planlama Teşkilatı, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gibi ilgili kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, valilikler, üniversitelerin Kadın Sorunları

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Araştırma ve Uygulama Merkezleri, akademisyenler, konu uzmanları ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden yaklaşık 60 kişi ile yurt dışından ve yurt içinden konunun uzmanlarının katılımıyla “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitim Toplantısı” düzenlenmiştir.

- 2008 yılında düzenlenen “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Eğitim Toplantısı”nın çıktılarını değerlendirmek ve Ulusal Eylem Planında verilen sorumluluk doğrultusunda toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme ile ilgili çalışmalar yürütülmesi konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla 01 Temmuz 2009’da Maliye Bakanlığı temsilcileri ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünde bir toplantı düzenlenmiştir.
- 5251 sayılı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün Teşkilat Yasanınının 15 ve 16 ncı maddeleri uyarınca, kadının statüsüne ilişkin sorunları incelemek, değerlendirmek, görüş oluşturmak ve önerilerde bulunmak üzere toplantılar gerçekleştirmek üzere kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden oluşturulan "Kadının Statüsü Danışma Kurulu"nun 24 Haziran 2009 tarihinde gerçekleştirilen V. Toplantısında da Toplantı gündem maddelerinden birisi olan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye ilişkin olarak, merkezi yönetim bütçesinde pilot bir çalışma yapılması konusunda mutabık kalınmıştır.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye gündemine getirilmeye çalışılan konuya ilişkin olarak önümüzdeki dönemde de çalışmalar yapılması planlanmaktadır. Bu çerçevede, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün 2010-2012 yıllarını kapsayan bütçe teklifi çalışmaları kapsamında toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye ilişkin, farklı kesimlerden geniş katılımın sağlanmasının öngörüldüğü bir toplantıya da cari bütçe teklifinde yer verilmiştir.

Strateji 1.8.Toplumsal cinsiyet eşitliği göstergelerinin düzenli olarak izlenmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.8. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Kasım-Aralık 2005 döneminde istatistiki veri yokluğu/güncelliği ve çeşitli kurumların yayınladığı istatistikler arasındaki farklılıklar konusunda yaşanan sorunlara çözüm üretebilmek amacıyla veri üreten ve kullanan tarafların katılımıyla “Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Oluşturma Eylem Planı” çalışması yürütülmüştür. Bu çalışmada öncelikle verileri derleyen ya da derleyebilecek olan kurumların verilerinin envanteri çıkarılmış, ardından da bu envanter çalışması temel alınarak 6 konu başlığında (eğitim, sağlık, çalışma yaşamı-kırsal kalkınma-yoksulluk, şiddet, medya, siyasal/karar alma mekanizmalarına katılım) çalışma gruplarının toplantıları gerçekleştirilmiştir. Her bir çalışma grubunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin temsilcilerinin yanı sıra Genel Müdürlük ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) temsilcileri yer almıştır. Bu toplantılarda, yaşanan sorunlara ilişkin durum

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

tespiti yapılarak çözüm önerileri geliştirilmiş ve oluşturulan Eylem Planı TÜİK'e iletilmiştir. Söz konusu Planın uygulanmasına ilişkin Genel Müdürlük ve TÜİK arasında bir dizi toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, Toplumsal Cinsiyet Göstergelerinin Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına da zemin oluşturmuştur. Ayrıca TÜİK web sitesinde yer alan toplumsal cinsiyet göstergelerine ulaşılması amacıyla Genel Müdürlüğün web sitesinden TÜİK web sitesine link konulacaktır.

HEDEF 2: Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda erkeklerin farkındalığı ve duyarlılığı artırılacaktır.

Strateji 2.1. Erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda rollerinin tanımlanması ve bu konuda farkındalıklarının artırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Genel Kurmay Başkanlığı ile yapılan işbirliği sonucunda, kadına karşı şiddetle mücadelenin önemli bir parçasını teşkil eden erkeklerin konuya duyarlılığını arttırmak amacıyla, vatani görevini yapmakta olan er ve erbaşlara yönelik "Yurttaşlık Sevgisi" dersi kapsamında; kız çocuklarının okullaşması, kadın-erkek eşitliği, kadının insan hakları, kadına yönelik şiddet, töre ve namus cinayetlerinin önlenmesine ilişkin konular dahil edilmiştir. Her celp döneminde er ve erbaşlara verilen eğitimlerle 450.000 erkek bilinçlendirilmektedir.
- Ankara'da kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele sürecine erkeklerin katılımının önemi ve sağlayacağı yararların ele alındığı "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Erkek Katılımı" konulu Konferansı gerçekleştirilmiş, dünya genelinde erkeklerin dahil olduğu en büyük etkinlik olan Beyaz Kurdele Kampanyası'nın kurucularından Michael KAUFMAN Konferans'ta ana konuşmacı olarak yer almıştır. Toplantıya 81 ilin şiddet mağduru ve risk altındaki kadınlara hizmet sunan ilgili kamu kurumlarının yetkilileri ile ilgili bakanlıklar, uluslararası kuruluşlar, STK'lar ve üniversitelerden temsilciler katılmıştır.

Gerçekleştirilen Konferans'ın hemen ardından Eskişehir'de başlatılan Beyaz Kurdele Kampanyasına destek olmak amacıyla Dr. Michael KAUFMAN'ın katılımıyla 1 günlük konferans ve 2 günlük atölye çalışması gerçekleştirilmiştir.

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2009 yılı yürütülen Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitim Programı'na 771 kişi katılmıştır. Söz konusu eğitim programına katılanların % 90'ı erkeklerden oluşmaktadır. 2010 yılında da söz konusu eğitimlere devam edilecektir.
- Emniyet Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı ile imzalanan protokoller kapsamında gerçekleştirilen eğitim programları toplumsal cinsiyet eşitliği

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

konusunu içermektedir. Söz konusu eğitim programlarına katılanların büyük çoğunluğunu erkekler oluşturduğundan aynı zamanda erkek bilinçlendirilmesi de gerçekleştirilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
“KADIN VE EĞİTİM”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantının Tarihi ve Yeri: 27.04.2009-17.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı “Kadın ve Eğitim” başlığı altındaki İzleme ve Değerlendirme Toplantıları Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü başkanlığında yapılmıştır. Söz konusu toplantılara Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Yüksek Öğretim Kurulu, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye İstatistik Kurumundan katılım sağlanmıştır.

Raporun Dayanakları: Toplantıya katılım sağlayan kurumlar tarafından yapılan sunumlar ve söz konusu kurumlar tarafından gönderilen raporlar.

HEDEF 1: 9.Kalkınma Planı Hedefleri Dahilinde Eğitimin Her Kademesinde Kız Çocuklarının Okullulaşma Oranları (Kayıt, Devam ve Tamamlama) Arttırılacaktır.

Strateji 1.1. Eğitimin her kademesinde okullulaşmayan kız çocuklarının tespiti, okullulaşmalarının sağlanması için mevzuatın gözden geçirilmesi, işbirliği alanlarının belirlenmesi ve sorumlu kuruluşların kapasitelerinin güçlendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Strateji 1.2. Kız çocuklarının okullulaşma oranını arttırmaya yönelik teşvik politikalarının yaygınlaştırılması

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.1 ve 1.2 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- İlköğretim çağındaki okullulaşma oranlarındaki cinsiyet eşitsizliğinin kapatılması için uygulamaya konulan “Haydi Kızlar Okula” adlı projeye devam edilmektedir.
- İller tarafından Yetiştirici Sınıf Öğretim Programı Kapsamında olduğu belirlenen ve e-okulda rapor edilen 8.625 çocuğun % 40’ı (3.486) YSÖP kapsamına alınmıştır. Ayrıca YSÖP kapsamındaki öğrencilerin %67’sini kız çocukları oluşturmaktadır.
- Yürütülen e-Okul Projesi ile öğrenci ve okulla ilgili süreçleri içeren tüm öğrenci işlerinin internette yürütülmesi sağlanmaktadır. Sürekli geliştirilen proje kapsamında; temel eğitime çocuklarını gönderemeyen velilerin tespitine yönelik olarak, 2009-2010 eğitim öğretim döneminde, öğrenim çağı gelmiş öğrencilerin okullaşma oranı İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen Adres Bilgi Sistemiyle takip edilecek ve bu çocukların e-okul sistemine otomatik kaydı yapılacaktır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Kadının aile ve toplum içindeki konumunun iyileştirilmesi, kız çocuklarının okullaşmasının artırılması, cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla yapılan 13 bölümlük “Penceremdeki Umut” adlı televizyon programları 2008 yılında iki kere TRT kanallarında gösterilmiş olup halen www.meb.gov.tr’de yer alan internet televizyonunda yayınlanmaktadır.
- 10 bölümden oluşan, ailede ve okulda şiddetin önlenmesini konu alan televizyon programlarının senaryoları tamamlanmış olup, yapım aşamasına geçilmiştir. Programlarda kadına yönelik şiddetin önlenmesi ile ilgili bölümler de yer almaktadır.
- Ailede ve okulda şiddetin önlenmesini konu alan 3 adet spot program www.meb.gov.tr’de yer alan internet televizyonunda yayınlanmaktadır.
- Örgün ve yaygın eğitime yönelik olarak MEB tarafından hazırlanan görsel ve işitsel ders programlarında cinsiyet eşitliğine özen gösterilmektedir.

Strateji 1.3. Kız çocuklarının okullulaşma oranının düşük olduğu yörelerde okullulaşma oranını artırmaya yönelik mikro politikalar üretilmesi, politika uygulanmasına katkı sağlayan kaymakamlıklar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.3’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kız çocukları için Orta Öğretim seviyesinde okullaşmanın artırılması amacıyla yürütülen “*Özellikle Kız Çocuklarının Okullaşmasının Artırılması Projesi*”nin hedef kitlesini ilk ve orta öğretim düzeyindeki kız çocukları, okulu terk etmiş veya terk etme riski olanlar, eğitime erişimi kültürel, maddi veya ailevi nedenlerle engellenenler, özellikle psikolojik rehberlik ve danışmanlıktan sorumlu olan öğretmenler oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 43 ilde uygulanan Proje kapsamında 2011 Eğitim-Öğretim yılı sonuna kadar 12 ilde (Adıyaman, Bitlis, Diyarbakır, Gaziantep, Kars, Kayseri, Mardin, Samsun, Şırnak, Siirt, Tokat, Yozgat) 16 okul açılması planlanmaktadır.
- Temel eğitime çocuklarını göndermeyen velilerin ikna edilmesi ve yasal sorumluluklarının hatırlatılması kapsamında sorunlu bölgelerde bulunan 15 il valisi ve 25 ilçe kaymakamıyla erişim ve devamın izlenmesi toplantısı yapılmıştır.

Strateji 1.3’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar Strateji 1.1 ve 1.2’ye de etki etmektedir.

Strateji 1.4. Eğitimin her kademesinde kız çocuklarının okullulaşma oranlarının artırılması için burs, kredi imkanlarının geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal destek sağlanması

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü.

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından Strateji 1.4'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs, isteyen her öğrenciye öğrenim ve katkı kredisi vermektedir.
- 2007-2008 öğretim döneminde 85.169 kız öğrenciye öğrenim kredisi, 31.923 kız öğrenciye de burs verilmiştir. 2008-2009 öğretim döneminde ise 91.257 kız öğrenciye öğrenim kredisi, 34.301 kız öğrenciye de burs verilmiştir. Genel Müdürlük dezavantajlı öğrenci gruplarına öncelik vermektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.4'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Yatılılık ve Bursluluk Yönetmeliği çerçevesinde başarılı öğrencilere yönelik olarak burs imkanı tanınmaktadır. 2002 yılında burs imkanlarından yararlanan kız çocuklarının oranı %42 iken 2008 yılında %47'ye çıkartılmıştır, okullarda rehber öğretmenlerin bu konuda öğrencileri yönlendirmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Strateji 1.5. Kırsal alanda kız çocukları için rol-model olan kadın eğitimcilerin sayısının arttırılmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.5'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- MEB tarafından yapılan atamalarda kadın- erkek ayrımı yapılmadan puana göre atama yapılmaktadır.

Strateji 1.6. Kız çocuklarının eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanmasının önünde duran engellerin bilimsel araştırmalarla tespit edilerek kız çocuklarına yönelik cinsiyet ayrımcılığına bağlı engellerin ortadan kaldırılması için gereken çalışmaların planlanması ve uygulanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.6'ya ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Temel eğitime çocuklarını göndermeyen velilerin tespiti yapılmaktadır.
- Adrese Dayalı Kayıt Sistemi ile e-Okul veri tabanı karşılaştırılmakta ve sistem dışındaki çocuklar adresleriyle birlikte il ve ilçe ölçeğinde belirlenmektedir. Bu verilere göre il ve ilçe düzeyinde net okullulaşma oranlarının belirlenerek sorunun büyüklüğü ortaya konulmaktadır.
- E-Okul veri tabanı kullanıcılarına yönelik eğitim içeriği ve materyalleri geliştirilmiştir. Veriler okullar tarafından işlenmekte, görselleştirilerek etkin olarak kullanılmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.7. Temel Eğitime çocuklarını göndermeyen aileler ile okulu terk etme riski taşıyan kız çocuklarının belirlenmesi, izlenmesi ve çözüm üretilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.7'ye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Veri analizlerinde tespit edilen ilköğretime zamanında kaydolmama sorunu ve devamsızlık riski araştırması yapılarak, araştırma sonuçları kapsamında arama konferansları yapılmıştır.
- İllerde erişim ve devamın sağlanması konusunda yerel kapasiteyi arttırmak ve erişim sorununu bütün boyutlarıyla görmeleri için “İl Eğitim Durum Raporları” hazırlanmış, söz konusu raporlar il mülki idare amirleri ve il eğitim yöneticileriyle paylaşılmıştır.
- Eğitime erişimin önündeki engellerin belirlenmesi ve çözümüne yönelik strateji geliştirilmesi için araştırmalara başlanmıştır.

Strateji 1.8. Kız çocuklarının okullulaşma oranlarını artırmak için toplumsal bilincin geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, TRT.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından Strateji 1.8'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- 2009 yılı içerisinde TRT tarafından birçok televizyon ve radyo yayınında kız çocuklarının eğitimi konusu işlenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.8'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- TRT 6 yöneticileriyle tanıtım programlarıyla ilgili toplantılar devam etmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.8'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen gerek yurtiçi gerekse yurtdışı tüm etkinliklerde kız çocuklarının okullulaşması, kadın okur-yazarlığının artırılmasının önemi vurgulanmaktadır.
- KSGM-TRT işbirliğinde hazırlanan kız çocuklarının eğitimini konu alan “Yarınım Aydınlik Olsun” filmi ilgili tüm taraflara dağıtılmaktadır.
- Ayrıca Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yıllık olarak hazırlanan “TRT Genel Yayın Planı”nda “kız çocuklarının eğitimi” konusuna yer verilmesi Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne her yıl önerilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.9 Kız çocuklarının okullulaşmasının sağlanması ve terklerin önlenmesi için Milli Eğitim Bakanlığı e-okul veri tabanı ile MERNİS adrese dayalı kayıt sisteminin etkinliğinin artırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 1.9'a ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmaları:

- MEB-e-Okul veri tabanı devamsızlık ve okul terklerinin izlenmesi için etkinleştirilmiştir.
- İlköğretime kayıtsız çocuklar ekranı kurulmuştur.
- Strateji geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.9'a ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- MEB ile yürütülen ortak çalışmaların yanı sıra muhtarlara yönelik çalışmalar yapılmakta, en son çalışmalar gözden geçirilmektedir.
- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemi verileri sürekli güncellenmektedir.

HEDEF 2 : Eğitimin Her Kademesinde Fiziki Ve Teknik Kapasite Artırılacaktır.

Strateji 2.1. Kız çocuklarının okullulaşmasının sağlanması ve terklerinin önlenmesi için eğitimin her kademesinde fiziki kapasitenin (okul binası, pansiyonlar, yurtlar) artırılması ve iyileştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Maliye Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Strateji 2.1'e ilişkin gerçekleştirilen çalışmalar:

- 2007-2013 tarihlerini kapsayan **9. Kalkınma Planı** kız çocuklarının okullaşmasına özellikle vurgu yapmış olup Planda “*Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi*” ekseninde aşağıdaki politika ifadeleri yer almaktadır.
- 2010 Yılı Programı temel amaç ve hedefler başlığı altında “İlköğretimde ve ortaöğretimde okul terklerinin azaltılması için kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin ve ülke genelinde kız çocukların aleyhine olan durumun değiştirilmesine yönelik tedbirler alınacak, ortaöğretime geçiş oranları yükseltilecektir.” amacı yer almaktadır.
- **Öncelik 75; Tedbir 175** kapsamında yıl içerisinde öncelikle eğitim göstergelerinde en kötü durumda olan 10 ilin ülke ortalamasına yakınsaması ve ilköğretimden ortaöğretime geçiş oranlarının en düşük olduğu 10 ilde özellikle kız çocukları için pansiyon kapasitesinin artırılması amaçlanacaktır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- **Öncelik 76; Tedbir 181** kapsamında yıl içerisinde büyük bölümünü kırsal kesimdeki çocuklar ile kız çocukların oluşturduğu eğitim dışında kalanlar ve diploma almadan ayrılanların, e-okul veri tabanından devamsızlıklarının nedene bağlı olarak izlenmesi ve okul temelli politika ve stratejilerin geliştirilmesi için okul yönetimlerinin kapasiteleri güçlendirilmesi ve il durum analiz raporları geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- Kalkınma Planında, yıllık programlarda ve diğer politika belgelerinde yer alan tedbirleri ve hedefleri uygulayabilmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığına verilen son 5 yılın yatırım ödeneği aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	MEB Yatırım Ödeneği (milyon TL)	Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneğinden MEB Yatırımlarına Ayrılan Pay (%)	MEB Yatırım Bütçesinin GSYH'ya Oranı
2006	1.241	12.88	0.22
2007	1.490	15.95	0.23
2008	1.297	14.83	0.18
2009	1.506	11.38	0.13
2010	1.785		

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun Strateji 2.1'e ilişkin olarak gerçekleştirdiği çalışmalar:

- 2009 yılında kız yurtlarının kapasitesi 2006'ya göre % 13.93 oranında artırılmıştır. 2009 yılı itibariyle toplam kapasitenin % 58.67'si kızlara ayrılmıştır.
- 2006 yılında 45 kız, 26 erkek, 147 karma olmak üzere toplam 218 yurt var iken, bu sayı 2009 yılında 50 kız, 21 erkek 172 karma olmak üzere toplam 243 yurda ulaşılmış, kız öğrencilere pozitif ayrımcılık yapılmıştır.
- 2006 yılında yeni açılan kapasitenin % 51.22'si kızlara ayrılmış iken, 2009 yılında bu oran %61.67'ye çıkarılmış, kız öğrencilere pozitif ayrımcılık yapılmıştır.
- Mümkün olduğunca kız öğrencilerin açıkta bırakılmamasına özen gösterildiği ve yurtlarda kalanlara da yemek yardımı yapıldığı ifade edilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 2.1'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Okul, pansiyon, spor salonu ve atölye binası projelerinin farklı mekânlarının tasarımında ve yapımında eşitlik ilkesine uygun olarak kız öğrencilerin ihtiyacı da gözetilerek uygulama yapılmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Ülke genelinde kız çocukların barındığı 24 adet Yatılı Bölge Okulu bulunmakta olup, bu okullardan 15 adedinde sadece kız çocukları barınmaktadır. Söz konusu okullarda barındırılan toplam kız öğrenci sayısı ise 2465'tir.
- 20.11.2008 tarihi itibariyle 1988 pansiyondan toplam 324.319 öğrenci yararlanmaktadır. Bunların 214.157'sini (%66) erkek öğrenciler oluştururken, 110.612'sini (%34) kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Strateji 2.2. Eğitim kurumlarının bilişim teknolojileri ve sektördeki gelişmeler doğrultusunda donatılması.

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Devlet Planlama Teşkilatı, Milli Eğitim Bakanlığı

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından söz konusu stratejiye ilişkin olarak verilen bilgiler;

- 2008–2012 yılları arasında bölgesel kalkınma projelerinin tamamlanması amacıyla hazırlanan GAP Eylem Planının Sosyal Gelişiminin Sağlanması bileşeni altında Sosyal Destek Programı (SODES) oluşturulmuştur. Kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttüğü fiziki yatırımların ve olağan görevlerinin yanı sıra ortaya çıkabilecek yeni ihtiyaçların karşılanabilmesi için daha esnek proje geliştirilebilecek ve uygulanabilecek bir yapıya duyulan gereksinim kapsamında, valiliklerin doğrudan sorumlu olduğu, projeye dayalı olarak sosyal ihtiyaçların kısa sürede giderilmesine olanak sağlayan SODES'in ilk uygulaması 2008 yılında gerçekleştirilmiştir.
- SODES'in amacı; GAP kapsamındaki illerde sosyal kalkınmanın gerçekleştirilmesi ve sosyal refahın artırılması için yoksulluk, göç ve kentleşme gibi sosyal sorunların giderilmesine yönelik yerel dinamiklerin harekete geçirilerek, istihdam edilebilirliğin artırılması, meslek edindirme, gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesi, sosyal içermenin sağlanması ile kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin desteklenmesidir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 2.2'ye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Bilgisayarlı Eğitime Destek Kapsamında MEB ile Ulaştırma Bakanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde Bilgi Teknolojisi sınıfı kurulamayan 17261 ilköğretim sınıfına her 15 öğrenciye bir bilgisayar (masa ve koltuklarıyla) ve her okula bir projeksiyon cihazı, tarayıcı ve yazıcı sağlanmıştır.
- 8 derslikten fazla dersliği bulunan 621 ilköğretim okuluna 15+1 Bilgi Teknolojisi sınıfı oluşturulmuştur. 600 adet ortaöğretim okuluna 20+1 Bilgi Teknolojisi sınıfı kurulmuştur.
- 2000 adedi ortaöğretim okulu ve 2 adedi öğretmen eğitimlerinde kullanılmak üzere toplam 2002 adet Bilgi Teknolojisi destekli Fen laboratuvarının 1333 tanesinin ihale çalışması yapılmış olup, kurulum sürecine başlanmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Mart 2009 tarihinde Ulaştırma Bakanlığı ve MEB arasında yapılan diğer bir protokol ile 1500 ilköğretim okulu ile 1.000 ortaöğretim okuluna Bilgi Teknolojisi sınıfı kurulumu, 200 adet “Grafik ve Tasarım Laboratuvarı” kurulumu yapılmış ve yazılımı satın alınması yapılmıştır.

HEDEF 3 : Yetişkinler Arasında “Kadın Okuryazarlığı” Artırılacaktır.

Strateji 3.1. Kadın okuryazarlığının artırılması için MEB yerel yönetimler ve STK’lar arasında mevcut işbirliğinin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, Yerel Yönetimler

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 3.1’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu yetişkin okumaz yazmaz vatandaşlarımızdan 3 milyonunun 4 yılda okur -yazar hale getirilmesi amacıyla başlatılan, “Ana-Kız Okuldayız” Kampanyası kapsamında; Halk Bankasının sponsorluğu ile ülke genelinde büyük tanıtım kampanyaları düzenlenmiştir.
- 06 Haziran 2008 tarihinden, kampanyanın aktif olarak başladığı 08 Eylül 2008 tarihine kadar ülke genelinde katılımı artırabilmek, yerel yönetimler ile işbirliği içerisinde çalışabilmek amacıyla; 08 Temmuz 2008 tarih ve 4260 sayılı Valilerin ismine hitaben yazılan yazıyla; İl, İlçe, Belde, Köy ve Mahalle Yürütme Kurulları oluşturulmuştur. Böylece yerel yönetimlerin söz konusu kampanya kapsamında başlatılan çalışmalarda her alanda işbirliği yapmaları sağlanmıştır.
- Söz konusu yürütme kurullarınca ülke genelinde, il, ilçe, mahalle, belde ve köylerde özellikle kadınlar başta olmak üzere yetişkinlerin okuma yazma kurslarına katılma engellerinin ortadan kaldırılması, kurslar konusunda bilgilendirilmesi, öğrenmeye cesaretlendirilmeleri ve okuma yazma kurslarına katılmaları halinde mutlaka okur yazar hale gelecekleri konusunda her türlü rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti verilmiştir.
- 8 Eylül 2008 “Ana Kız Okuldayız Okuma Yazma” kampanyasında; 4 yılda 3 milyon okur-yazara ulaşılması hedeflenmiş olup kampanyanın başladığı günden Aralık 2009’a kadar; 209.018’i kadın 69.503’i erkek olmak üzere, toplamda 278.521 kursiyer kursa katılmıştır.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 3.1’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Büyükşehir Belediyeleri ve diğer belediyeler kadınlara yönelik olarak okur yazarlık kursları konusunda hassasiyet göstermekte ve sivil toplum ile işbirliği içinde kurslar açmaktadırlar.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 3.2. Kadın Okuryazarlığı konusunda, şu ana kadar hedeflere ulaşılamamasının nedenlerinin analizi yapılarak, alternatif eğitim modellerin geliştirilmesi ve uygulanması.

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 3.2'ye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- “Ana Kız Okuldayız” Kampanyası kapsamında üçer aylık raporlar ile yürütülen çalışmalar denetlenmektedir. Söz konusu raporlar doğrultusunda eğitim ve öğretim yılı sonunda istatistiksel analizlerin yapılması mümkün olabilecektir.

Strateji 3.3. Bir okuma yazma kursunu bitirmiş kadınların işlevsel okuryazarlığının artırılması

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 3.3'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Okuryazar olmayan vatandaşlarımızın okuryazar hale getirilmesi için açılan kurslar kademeli şekilde yürütülmektedir. 1. Kademe Okuma Yazma Kurslarında kişilere ilköğretimin ilk üç sınıfına denk bilgi ve beceriler kazandırılmak suretiyle okuryazarlık belgesi verilmektedir. Söz konusu okuryazarlık belgesini alan vatandaşların bu bilgi ve becerilerini geliştirmeleri ve daha işlevsel hale getirmelerini sağlamak üzere 2. Kademe Okuma Yazma kursları düzenlenmekte ve bu düzeydeki kurslara katılan vatandaşlarımıza ilköğretimin 4. ve 5. sınıfına denk temel beceriler kazandırılmaktadır.
- 2. Kademe Okuma Yazma Kurslarını başarıyla bitiren kursiyerlerin kurs sonunda aldıkları belge ile Açık İlköğretim Okulunun 6. Sınıfına kayıt yaptırarak eğitimlerine devam etmeleri de mümkün olabilmektedir.

Strateji 3.4. Okur yazar olmayan kadınların tespitinin yapılması ve veri tabanı oluşturulması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Milli Eğitim Bakanlığı, TÜİK, İçişleri Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi Strateji 3.4'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Ülke genelinde açılan okuma yazma kurslarına yönelik her türlü iş ve işlem Halk Eğitim Merkezi Otomasyon Sistemi üzerinden elektronik ortamda yürütülmekte olup, okur yazar olmayanların kayıtları TC. Kimlik Numaraları doğrultusunda sistem üzerinden yapılmakta, ve kurs sonunda başarılı olan kursiyerlerin aldıkları belgeler de sistem üzerinden düzenlenmektedir.
- Söz konusu işlemlerin sistem üzerinden yürütülmesi ile aynı zamanda sağlıklı bir veri tabanı da oluşturulmakta ve istenilen bilgilere en kısa sürede ulaşılması mümkün olabilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Yürütülen okuma yazma çalışmalarında TÜİK 2007 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayımı Sonuçları temel alınmakta olup, söz konusu kurumca verilerin paylaşılması amacıyla da bir WEB Servisi'nin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Strateji 3.5. Aile rehberliği ve danışmanlığı eğitimlerinin standartlarının belirlenmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 3.5'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- “Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması” ve “Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi” başlıklı iki proje yürütülmektedir. İlk proje kapsamında ailelerin gelecek ihtiyaçlarının tespitinin gerçekleştirilmesi, ikinci proje kapsamında ise aile eğitimine yönelik bir model oluşturulması amaçlanmakta olup proje kapsamında sağlık, hukuk, aile içi iletişim, medya okuryazarlığı ve iktisat üst başlıklarını içeren eğitim modülleri geliştirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 3.5'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- 2008 yılında “7-19 Yaş Aile Eğitimi Programı” başlatılmıştır. 7-19 yaş arası çocukları olan ailelere yönelik 8 modülden oluşan eğitim programı çoğunluğu kadınlar olmak üzere 18.244 kişiye uygulanmıştır.

HEDEF 4 : Eğitimciler, Eğitim Programları ve Materyalleri “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”Ne Duyarlı Hale Getirilecektir.

Strateji 4.1. “Toplumsal cinsiyet eşitliği” konularına eğitim fakültelerinin lisans ve lisansüstü programlarında yer verilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluş: Yüksek Öğretim Kurumu

Yüksek Öğretim Kurulu tarafından Strateji 4.1'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Eğitim fakültelerinin lisans ve lisansüstü programlarının toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hale getirilmesine ilişkin olarak Ankara’da bulunan Üniversitelerden temsilcilerin katılımı ile bir grup çalışması planlanmış olup üniversiteler ile yazışmalara başlanmıştır.
- Sağlık Fakülteleri ve İletişim Fakültelerinde de söz konusu çalışmalara başlanmıştır.

Strateji 4.2. Eğitimcilerin hizmet içi eğitim programlarına “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Duyarlılık Eğitimi”nin dahil edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 4.2'ye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- İlk olarak 2009 yılı içerisinde yapılan 4 günlük “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Geliştirme” semineri daha sonraki yıllarda da hizmet içi eğitim programlarına dahil edilecektir.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca lise öğretmenlerine yönelik olarak gerçekleştirilen Toplumsal Cinsiyet Eğitimi ile lise öğretmenleri arasında toplumsal cinsiyet bakış açısının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Lise öğretmenlerine yönelik olarak hazırlanan bu program (Mor Sertifika) 2010 yılında da devam edecektir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 4.2’ye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Milli Eğitim Bakanlığınca 2009 yılı içerisinde Mersin, Erzurum, Van ve Rize İllerinde düzenlenen hizmet içi eğitimlerde, İlköğretim Müdür/Müdür Yardımcıları ile İlçe Milli Eğitim Müdür/Müdür Yardımcılarına yönelik olarak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü uzmanları tarafından “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Semineri” verilmiştir.
- 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinde yer alan “Ülke genelinde tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör çalışanlarına yönelik "toplumsal cinsiyet eşitliği" eğitimi verilmesinin zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır” tedbiri gereğince; kadın erkek eşitliği bakış açısının kurumların plan program ve projelerinde yer almasını sağlamak farkındalık oluşturarak toplumdaki duyarlılığı artırmak için Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ulusal bütçe kaynakları ile, ülke genelinde İlçe Halk Eğitim Müdür/Müdür Yardımcıları ile İlçe Tarım Müdürlerine yönelik olarak “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitimi vermektedir.

Strateji 4.3. Yaygın eğitim kapsamındaki meslek ve beceri kurslarındaki eğitimcilere “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” konusunda duyarlılık kazandırılması

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 4.3’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Bu kapsamda; bilinçlendirme kampanyaları uygulayarak örgün ve yaygın eğitime katılımın ve halk eğitim merkezlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla yerel ve ulusal ihtiyaçlara uygun kurs programlarının hazırlanması, mevcut programların güncellenmesi, yaygın eğitim kurumlarında ulusal standartların geliştirilmesi, okuma-yazma programlarının ve materyallerinin yenilenmesi ile bu kurslara katılımın artırılmasının desteklenmesi, program uygulayıcıların (öğretmenler, usta öğreticiler) kapasitelerinin güçlendirilmesi, faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
- Kadınların toplumsal fırsatlardan eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması, ülke düzeyinde toplumsal duyarlılığın artırılması ve kadının insan haklarının korunması amacıyla eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Bu amaçla; erken evlilik, çok eşlilik,

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

kumalık, başlık parası, berdel, aile içi şiddet, fiziksel şiddet, sözel şiddet, cinsel şiddet gibi konularda kadınların bilinçlendirilmesine çalışılmaktadır.

- Kadın erkek eşitliğini yok sayan, görmezden gelen yada zedeleyen anlayışları düzelteren konuların halk eğitimi merkezlerinde kurs konusu yapılmasına çalışılmaktadır. Anne Çocuk Eğitimi ve Baba Destek Eğitim Programları ile aile içi iletişiminin güçlendirilmesi, temel iletişim becerileri, birey olma, birlikte yaşama, vatandaşlık ve insan hakları konularında eğitim verilmektedir.
- Halk Eğitimi Merkezlerinde yetişkinlere yönelik olarak koruyucu/önleyici hizmetlerin yaygınlaştırılması amacıyla; ihmal, istismar, şiddet, cinsel taciz, alkol ve madde bağımlılığı vb. konularını içeren eğitimler gerçekleştirilmektedir.
- Töre cinayetlerinin yoğun olduğu bölgelerde; evlilik öncesinde çiftlerin bilgilendirilmesi ve aile içi iletişim, temel düzeyde evlilik yeterlikleri ve sorumlulukları kazandırılması amacıyla aile eğitimleri verilmektedir.
- Aile eğitimlerinde kadınların kendilerini nasıl ifade edebilecekleri, iletişim kurma ve çocuk yetiştirme konularına paralel olarak kadın olmak, kadın hakları, aile planlaması ve kadın sağlığı gibi konularda eğitim verilmektedir. Bu eğitimlerle, kadınların sosyal hayata etkin katılımları hedeflenmektedir.
- Özellikle kadın ve genç kızlar olmak üzere işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla, halk eğitimi merkezlerinde verilen mesleki eğitim kurs programlarıyla, gelir getirici meslek kursları iş hayatına katılımı artırmaktadır. Kadın ve genç kızlar, bu kurslar yardımı ile iş bulma ve aile bütçesine katkıda bulunma fırsatı yakalayabilmektedirler.
- Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için, bu kesime yönelik meslek kurslarının çeşidi günümüz ihtiyaçları göz önüne alınarak yeniden düzenlenmekte ve ihtiyaç duyulan yeni kurs programları hazırlanmakta, yaşlılara, hasta ve çocukların bakım hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması sağlanmaktadır.
- “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi” konusunda halk eğitimi ve mesleki eğitim merkezlerinde konferans, panel, seminer, vb. etkinliklerin yer almasına özen gösterilmektedir.

Strateji 4.4. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde merkez ve taşra teşkilatında yönetici konumundaki kadın eğitimci sayısının artırılmasına yönelik özendirici, teşvik edici çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Strateji 4.4'e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- 13.08.2009 /27318 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik ekinde:

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“Atölye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmenlerinden mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları müdür yardımcılığına ve müdür başyardımcılığına başvuruda bulunanlar ile yatılı kız öğrencisi bulunan eğitim kurumu yöneticiliklerine başvuruda bulunan bayan adaylara, değerlendirme sonucu çıkan toplam puanın %15’i ayrıca ek puan olarak eklenir.” maddesi yer almaktadır.

Strateji 4.5. Eğitim ve öğretim programları, yöntemleri, ders kitapları ve diğer tüm eğitim araç ve gereçlerinin içeriklerinin “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” duyarlılığı ile düzenlenmesi

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 4.5’e ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar:

- Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” komisyonu kurulmuştur. Komisyon tarafından öğretim programları ve ders kitaplarında toplumsal cinsiyet, ders kitaplarının cinsiyet ayrımcılığı içeren dilden arındırılması amacıyla tarama çalışmaları yapılmaktadır. Öğretim programlarını hazırlama, kitap yazarları ile ders kitaplarını inceleme ve değerlendirme komisyonlarında görev yapan uzmanlara yönelik bir broşür hazırlanmaktadır. Bu broşürün taslak çalışmalarının tamamlanmasının ardından ilgili kurum ve kuruluşlarının görüşlerine başvurulacaktır. Görüş, öneri ve eleştiriler doğrultusunda oluşturulan broşürün dağıtım aşamasında komisyonlarda görev alan uzmanlara yönelik eğitim çalışması yapılacaktır.
- 1-8’inci sınıf kitap setlerinde her iki cinse ait fotoğraflara dengeli bir biçimde yer verilmiştir.
- Konu metinlerinde geçen karakterler konusunda yine cinsiyet eşitliği göz önünde bulundurularak düzenleme yapılmıştır.
- Kızların okul/eğitim hayatına kazandırılması konusunda gerek Milli Eğitim Bakanlığı gerek özel kuruluşların bu konudaki çabalarına yer verilmiş ve kız çocukları lehine pozitif ayrımcılık yapılmıştır.
- Kitap setlerinde kadın erkek eşitliğini yok sayan, görmezden gelen ya da zedeleyen anlayışların yer almaması konusunda azami dikkat gösterilmiştir.
- Eğitim materyallerinde cinsiyetçi öğelerin ayıklanması ile ilgili olarak; ders kitap setlerinde bir cinsi öven ya da yeren anlatımlardan özenle kaçınılmış bu tür öğelerin yer almamasına dikkat edilmiştir.
- Ders kitap setlerindeki metinlerde ve görsel öğelerde kullanılan kız ve erkek öğrenci sayıları denk tutulmuş, aile ile ilgili kazanımların işlendiği bölümlerde ailede demokratik yapı ve işleyiş ile anne baba rolleri özenli bir şekilde ifade edilerek kadın erkek eşitliğine dikkat çekilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 4.6. Eğitimin her kademesinde örgün ve yaygın eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programlarına toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun alınması ve yaşam becerileri kapsamında verilmesi.

Sorumlu Kurum Kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 4.6'ya ilişkin olarak verilen bilgiler;

- İlgili Genel Müdürlüklerce hazırlanan ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığına sunulan öğretim programlarında “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” bakış açısının yansıtılmasına özen gösterilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“KADIN VE EKONOMİ”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantıların Yeri ve Tarihi: 14.04.2009-14.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İlköğretim Genel Müdürlüğü, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Bankası, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı.

HEDEF 1: 9. Kalkınma Planı hedefleri dahilinde tüm taraflarca kadın istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalara hız verilecektir.

Strateji 1.1. Kadınların istihdam edilebilirliklerinin, işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda eğitim, mesleki eğitim, girişimcilik eğitimi, yetişkin eğitimi ve aktif işgücü programları ile artırılması, ayrıca sosyal ve psikolojik danışmanlık, kamu kurumlarıyla tanışma, özgüven kazanma, çatışma çözme vb. konularda güçlendirme eğitimi verilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB (İŞKUR), MEB, KOSGEB

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Dünya Bankası ile yapılan anlaşma kapsamında uygulanmakta olan Özelleştirme Sosyal Destek Projesi (ÖSDP-1)'nin tamamlanması üzerine Özelleştirme Sosyal Destek Projesi (ÖSDP-2) uygulamaya konulmuştur. 2006–2010 yıllarında uygulanacak olan bu proje kapsamında Nisan 2009 tarihi itibari ile 481 proje başlatılmış, 9.408 işsiz kursa katılmış olup, bunlardan 3.650'si kadındır. 401 proje sonuçlanmış 4.312 işsiz işe yerleştirilmiş olup, bunların 1.655'ini kadın işsizler oluşturmuştur.
- İŞKUR tarafından gerçekleştirilen Aktif İşgücü Piyasası Programları kapsamında;

İş ve Meslek Danışmanlığı Çalışmalarından 2009 yılında; Meslek Bilgi Merkezlerinden 59.657, bireysel görüşme hizmetlerinden 5.005 işsiz faydalanmıştır.

İşgücü Yetiştirme Faaliyetleri kapsamında 7.891 kurs açılmış olup, söz konusu kurslara 99.979 erkek, 75.636 kadın katılımcı olmak üzere toplam 175.615 kişi katılım sağlamıştır.

İşletmelerde Eğitim Çalışmaları kapsamında son 5 yılda 2.274 seminer yapılmış, 50.995 kişi seminerlerden yararlanmıştır.

Staj Programlarından 522 kadın ve 720 erkek olmak üzere 1.242 kişi faydalanmıştır.

İŞKUR tarafından kadınlara yönelik olarak yürütülmekte olan Projeler şunlardır:

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- AB 2006 Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yürütülmekte olan “Aktif İstihdam Tedbirleri ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu’na Destek Projesi (AİPP/2)”nin uygulama dönemi 2008-2010’dur. 15-29 yaş arası, işsiz kadın ve gençlerin işgücü piyasasına katılımını ve istihdam seviyelerini artırmak için 28 ilin aktif işgücü piyasası tedbirleri tasarlama ve uygulama kapasitelerini geliştirmeyi amaçlayan söz konusu proje kapsamında 25 ilden gelen 101 proje uygun bulunmuş olup, 11298 olan faydalanıcı sayısının 4726’sı kadındır.
- İŞKUR tarafından yürütülen “Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu”nun amacı kadınların istihdam edilebilirliklerini arttırmak, onların daha çok ve daha iyi işlere girişlerini kolaylaştırmak ve kadınların işgücüne katılımlarının önündeki engelleri azaltmak amacıyla, özellikle yerel düzeyde, İŞKUR’u daha etkili kamu istihdam hizmeti sunması için desteklemektir.

Program kapsamında; kadınlara yönelik mesleki eğitim, sosyal güçlendirme, danışmanlık, girişimcilik eğitim programları, çocuk/yaşlı bakım hizmetlerinin geliştirilmesi, kadınların işgücüne katılımlarını önleyen kültürel engellerle mücadele konusunda farkındalık ve duyarlılık artırma, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri desteklenmektedir.

- “Türkiye’de Kadınlar İçin İnsana Yakışır İş İmkanları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İşgücü Programları Projesi (2009-2010)” yürütülmektedir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmesi amacıyla “Kadın İstihdamının Arttırılmasına Yönelik Strateji Geliştirme Projesi (2009-2010)” yürütülmektedir.
- SHÇEK yurtlarında kalan veya bir yakının yanına yerleştirildiği halde SHÇEK tarafından izlenen 18-24 yaş grubu genç kadınların istihdam edilebilmesi ve sosyal hayata katılımlarının sağlanabilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler Nüfus Fonunun (UNFPA) mali desteği ve İŞKUR ile ilgili tarafların işbirliği çerçevesinde “Nar Taneleri Projesi” yürütülmektedir.
- İŞKUR ile KOSGEB arasında 18.09.2009 tarihinde “Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi İşbirliği Protokolü (UGEP)” imzalanmıştır. Kadınların da faydalanması hedeflenen program kapsamında 10.000 kişiye girişimcilik eğitiminin verilmesi ve katılımcıların % 30’unun kendi işlerini kurarak istihdama katılması amaçlanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Halk eğitim merkezlerinde; okuma-yazma, mesleki ve sosyal-kültürel kurslar düzenlenerek kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının ve istihdam edilebilirliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu amaca yönelik olarak, yaşlı, hasta ve

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

çocukların evde bakım hizmetleri konusunda mesleki eğitim kursları düzenlenmektedir.

- Halk eğitimi merkezlerinde açılan mesleki ve teknik eğitim kurslarının %60'lık bölümüne özellikle kadınlar ve genç kızlar katılmaktadır. Bu kurslar aracılığıyla eğitim içerisinde üretim yapılmakta, bir taraftan mesleki eğitim becerileri geliştirilirken diğer taraftan üretilen ürünler, işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar tarafından değerlendirilerek, satışa sunulmakta, üretime katılan kadınlar ve genç kızlar gelir elde etmektedirler.
- 2007-2008 öğretim yılında; 81 ilde 935 Halk eğitimi merkezinde, toplam 1.040.915 kursiyer, 625.656'ü kadın, 415.259'u erkek olmak üzere meslek kurslarından yararlanmıştı.
- 2008-2009 öğretim yılında; Aday Çırak-Kalfa-Çırak sayısı 187.743 olup bunların 152.212'si erkek, 35.531'i kız öğrencidir. Bu merkezlerde 131 meslek dalında eğitim verilmektedir. Özellikle kuaförlük, bilgisayar, muhasebe, trikotaj, turizm vb. meslek dallarında yetiştirilen gençler, kalfalık ve ustalık belgesi ile kalifiye ara insan gücü olarak istihdama katılmakta, ya kendi işyerlerini açmakta ya da çeşitli sektörlerde çalışmaktadırlar.
- Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 50 alan ve 224 dala ait çerçeve öğretim programlarında mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik modüler öğretim programları geliştirilmiş ve tüm mesleki eğitim kurumlarında uygulanmaya başlamıştır.

Modüler eğitim sistemine göre hazırlanan bu programlarda 10. sınıfta bulunan "Mesleki Gelişim Ortak Alan" dersinin içinde bireylere iş yeri, eleman, makine- donanım (ekipman), finansman vb. kaynakları bir araya getirerek iş kurma ve kurduğu işletmeyi geliştirme bilgi ve becerisinin kazandırılması amacıyla "Girişimcilik Modülü" uygulanmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Tarafından Strateji 1.1 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Toplum merkezlerinde ve aile danışma merkezlerinde kadınları bilgilendirme, bilinçlendirme, ev dışına çıkmaları ve topluma katılmalarını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Merkezlerde gerçekleştirilen dikiş, nakış, çocuk eğitimi, tiyatro, bilgi ve bilinç artırıcı eğitimler ile bu eğitimlerden yararlanan kadınların toplu taşıma araçlarını kullanma, hastaneye gitme, fatura yatırabilme, çocuğunun okulu ile iletişime geçebilme, okul başarısını takip edebilme, başarısını destekleme ve kamudan hizmet talep edebilme vb. becerileri geliştirilmektedir.
- Kuruma bağlı yetiştirme yurtlarında yetişen/yetişmiş genç kızların (18-24 yaş) sosyo-ekonomik açıdan güçlenmesi ve işgücü piyasasına dahil olmalarına destek vermek amacıyla yürütülen "Nar Taneleri Projesi"nin hedefleri;

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Genç kızların mesleki eğitim, güçlendirme eğitimleri almaları ve sosyal içerme aktivitelerine katılmaları,
- Genç kızlara yönelik mentorluk çalışmalarının yapılması,
- Genç kızların %50 sinin özel sektörün istihdam olanaklarından yararlanması öngörülmüştür.

Strateji 1.2. Yöresel özellikler dikkate alınarak kadınlara yönelik istihdam garantili meslek kurslarının yaygınlaştırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB, İŞKUR

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında belirtilen çalışmalar bu stratejiye yönelik olarak da katkı sağlamıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- İŞKUR tarafından yürütülen Aktif İstihdam Programları Projesi kapsamında, Genel Müdürlüğe bağlı okullarda sektörle işbirliği içinde hazırlanan projelerle gençlere ve kadınlara yönelik meslek kursları hazırlanmaktadır. Bu kurslara katılanların %50'si kurstan sonra istihdam edilmektedir. Ayrıca çeşitli sektörlerle yapılan protokol ve işbirlikleri ile açılan kurslarla gerek işletmede çalışanların yeterlikleri artırılmakta gerekse yeni beceriler kazandırılarak istihdam sağlanmaktadır.

Strateji 1.3. Çocuk, hasta, özürlü ve yaşlı bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve erişilebilir hale getirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB, ÇSGB(SGK), SHÇEK, Yerel Yönetimler.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 1.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından, Yaşlılık Aylığı, Özürlü Aylığı, Bakıma Muhtaç Özürlü Aylığı, Özürlü Yakını Aylığı, Yaşlı Bakım Evleri gibi hizmetler verilmektedir.

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında engelli çocuğu bulunan kadın sigortalılara erken emeklilik hakkı sağlanmakta,

- 2022 sayılı "65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun" uyarınca "muhtaç olmak" koşulunu yerine getirmek şartıyla 65 yaşını doldurmuş yaşlılar ile 18 yaşından büyük özürülüler ve kanunen bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşını tamamlamamış özürülü yakını bulunan vatandaşlara aylık bağlanmakta ve sosyal güvenlikleri sağlanmaktadır.

- Ankara (75. Yıl), İstanbul, İzmir (Narlidere), Manisa (Salihli) Dinlenme ve Bakımevi tesislerinde yaşlılara hizmet verilmektedir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı 81

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

huzurevinde toplam 8126 kişilik kapasite bulunmaktadır. Söz konusu kuruluşlarda 2760'ı kadın 4359'u erkek olmak üzere toplam 7119 yaşlıya hizmet verilmektedir. Yaşamını evde yalnız veya ailesi ile birlikte sürdüren 60 yaş üstündeki yaşlıların yaşam kalitesini arttırmak, boş zamanlarını değerlendirmek, sosyal-psikolojik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasında rehberlik ve mesleki çalışmalar yapmak, sosyal ilişkilerini ve aktivitelerini arttırmak amacıyla Genel Müdürlüğe bağlı 5 Yaşlı Hizmet Merkezinde toplam 1000 yaşlıya hizmet verilmektedir.

Ülkemizde diğer Bakanlıklara bağlı 6 huzurevi 2442, Belediyelere bağlı 22 huzurevi 2104, Dernek ve Vakıflara ait 33 huzurevi 2659, Azınlıklara ait 7 huzurevi 991, Özel kişilere ait 114 huzurevi ise 4822 kapasite ile hizmet sunmaktadır.

- Genel Müdürlük ve D.P.T Müsteşarlığının koordinasyonunda hazırlanan ve yürürlükte bulunan “Yaşlanma Ulusal Eylem Planı”nı temelinde “Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması ve Erişilebilir Hale Getirilmesi” stratejisi yer almaktadır.
- Özürlülere Yönelik Hizmetler kapsamında, özürlü insanların toplumsal yaşama uyumlarının ve katılımlarının sağlanması için bireysel gelişim ve özürünün kendine güvenen, üreten ve bağımsız yaşayabilen kişiler haline gelebilmesi amaçlanmaktadır. Özürlülere yönelik hizmetler, kurum odaklı yürütülmekte olup Şubat 2009 verilerine göre; yatılı olarak hizmet veren 61 Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde, 4148 özürlü birey bakım ve rehabilitasyona yönelik hizmetlerden yararlanmıştır.

Gündüzlü olarak hizmet veren 10 Gündüzlü Bakım Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezinden yararlanan 376 özürlü bireye ise, nitelikli bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmakta, özürlü bireylere sahip ailelerin ve annelerin kendilerine daha çok zaman ayırması ve bakım yüklerinin hafifletilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Bu merkezlerde, danışmanlık ve destek hizmetleriyle, özürlülerin aileleri ile birlikte yaşamalarına ve normal bir toplumsal ortamda işlevlerini yerine getirmelerine yardımcı olunmaktadır.

Özürlülük alanındaki bir diğer gelişme, SHÇEK Kanununa eklenen Ek.8 inci madde gereğince İl Müdürlüklerinde işitme özürlü, dil ve konuşma bozukluğu olan bireylere gerek görüldüğü hallerde tercümanlık yapmak üzere işaret dili bilen 24 personelin atamaları tamamlanmıştır.

Genel Müdürlük özellikle son yıllarda özürlü bireylere ve ailelerine yönelik hizmetlerde şu önemli atılımları gerçekleştirmiştir:

- Bakıma muhtaç özürlüye ikametgahında bakım hizmeti veren akrabasına veya vasisine bir aylık net asgari ücret her ay ödenmektedir. Kasım 2009 tarihi itibariyle 204.652 bakıma muhtaç özürlüye evde bakım hizmeti verilmektedir.
- Genel Müdürlüğün izni ile açılan özel bakım merkezlerinde ise bakıma muhtaç her özürlü için iki asgari ücret tutarına kadar ödeme yapılabilmesi sağlanmıştır. 2009 Kasım ayı itibariyle 39 özel bakım merkezi hizmet vermektedir.
- Bakıcı personel niteliğinde olumlu gelişmeler sağlanmış, bakıcı sertifikası olanlara,

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

lise ve üniversite mezunu olanlara daha fazla ücret ödemesi yapılarak daha nitelikli bakıcı personel istihdamı sağlanmıştır.

- Engelsiz Yaşam Merkezi Projesi ile Genel Müdürlüğe bağlı olarak hizmet veren bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin 280 m2 lik müstakil, tek katlı ve bahçeli evlerde 3'er kişilik toplam 4 yatak odası ve diğer bölümlerden oluşan toplam 12 kişilik kuruluşlar olması için çalışmalar başlatılmıştır. Bursa ve Hatay illerinde uygulamalar başlatılmıştır.
- Umut Evi Projesi ile ailesi yanında bakımı mümkün olmayan sürekli bakım hizmetinin sunulacağı bakım ve rehabilitasyon merkezlerimizde toplu yaşamın getirdiği olumsuzluklar olduğundan özürülülerin küçük gruplar halinde bir apartman dairesinde veya müstakil bir evde toplumla soyutlanmadan yaşaması sağlanmaya çalışılmaktadır. Proje, İzmir ilinde uygulamaya konulmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Genel Müdürlük tarafından örgün ve yaygın eğitim kapsamında sürekli geliştirilen programlarla özellikle kadınlar çocuk, hasta ve yaşlı bakım hizmetleri alanında eğitilerek istihdama yönlendirilmektedirler.

Strateji 1.4. Çocuk bakımı sorumluluğunun anne ve baba arasında paylaşılması için "Ebeveyn İzni" konusunda yasal düzenlemeler yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB, KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.4 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Genel Müdürlük tarafından Avrupa Birliğinin ilgili direktifleri ve ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan Ebeveyn İzni Kanun Tasarısı TBMM'nin Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda kabul edilmiş olup, diğer ilgili Komisyonlarda görüşülmek üzere, Parlatentonun gündeminde yer almaktadır.

Strateji 1.5. Kadının ekonomik ve sosyal yaşama katılımını kısıtlayan zihniyet, geleneksel yapı ve diğer engellerin azaltılması için erkeklerin de katılımı ile toplumsal bilincin yükseltilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB, ÇSGB, KSGM, SHÇEK, GAP İdaresi Başkanlığı.

Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.5 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kadın erkek eşitliğini yok sayan, görmezden gelen ya da zedeleyen anlayışları düzelten konuların halk eğitimi merkezlerinde yaşam boyu öğrenme kapsamında ana-baba-çocuk eğitiminin etkinliğinin artırılması için her türlü kurum, kuruluş, sivil toplum örgütünden yararlanılması; yaygınlaştırılarak güçlendirilmesine çalışılmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.5 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Genel Müdürlük tarafından “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi” kapsamında 2007 yılının ikinci yarısında başlatılan 2008 yılı boyunca sürdürülen “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Programları”nın katılımcıları arasında erkek katılımcılar çoğunluktadır. Tarım İlçe Müdürleri ve Halk Eğitim Merkezleri İlçe Müdürlüklerine yönelik 2009 yılı eğitim programlarından 771 kişi yararlanmış olup, 72’si kadın, 669’u erkektir.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratma ve duyarlılık artırmaya yönelik olarak düzenlenen toplantılara erkeklerin de katılımı sağlanmakta, hedef kitlesi erkekler ve erkeklerin bilinçlendirilmesi olan aktiviteler düzenlenmektedir.
- Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve üniversiteler tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programları, panel, sempozyum vb. aktivitelere eğitimci/konuşmacı olarak katılım ve katkı sağlanmaktadır.
- Geleceğin medya profesyonelleri olan İletişim Fakültelerinde okuyan öğrencilere toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında farkındalık kazandırılması amacıyla Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyesi düzenlenmiş olup, söz konusu atölye çalışmalarına toplam 84 kişi katılmıştır.
- Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda görsel ve basılı materyal üretilmekte ve alanda çalışanların kullanımına sunulmaktadır. Genel Müdürlüğün kütüphanesinden 120 kullanıcı, web sitesinden 17.000 ziyaretçi faydalanmıştır. Dağıtılan basılı ve görsel yayınların sayısı ise 142.635’tir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.5 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Toplum merkezlerinde yürütülmekte olan bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeye yönelik çalışmalar özellikle kadınlar ve gençleri hedef alarak sürdürülmekte olup, 2009 yılında erkekler için toplum merkezlerinde uygulanmak üzere eğitim programı hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Bu strateji kapsamında, toplum merkezleri ve aile danışma merkezlerinde uygulanmakta olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)’nda kadınların yasal haklarını kullanma, örgütlenme, girişimciliklerinin desteklenmesi konuları yer almakta ve kadınların bu konularda bilgi ve bilinçlenmeleri sağlanmaktadır. 2009 yılı içerisinde bu programdan toplam 1113 kadın yararlanmıştır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve İŞKUR işbirliği ile Ankara, Konya, Gaziantep illerinde yürütülen “Türkiye’de Kadınlar için İnsana Yakışır İş İmkanları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İş Gücü Piyasası Politikaları Projesi” kapsamında mesleki eğitime katılan kadınların iş yaşamına katılımlarının desteklenmesi amacıyla KİHEP eğitimi Genel Müdürlük tarafından verilmiştir. Eğitim alan kadın sayısı 348’dir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) tarafından Strateji 1.5 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun süreli yayını olan aylık İŞVEREN Dergisi'nde "Kadın ve Gençler" başlığı altında bir bölüm oluşturularak, 2007 yılı Ocak ayından itibaren, özellikle kadın istihdamı, ülkemizdeki son duruma ilişkin güncel bilgiler, istatistikler, dünya ve AB örnekleri ve karşılaştırmaları ile kadın istihdamı alanındaki ulusal ve uluslararası kaynaklar, rapor ve toplantılar hakkında bilgiler ilgili okuyucularla paylaşılmaktadır. İŞVEREN dergisinin Türkiye çapında 5,000 dağıtımı olup, bu yolla Konfederasyon kadın istihdamının artırılması amacıyla toplumsal bilinci yükseltmeye ve istihdamda cinsiyet eşitliği bakış açısının yerleştirilmesine çalışmaktadır.
- Konfederasyon Haber Bültenleri yoluyla, güncel konularda basını bilgilendirmekte ve çeşitli konularda kamuoyunu aydınlatmaktadır. Bu bağlamda, kadın istihdamıyla ilgili güncel verileri içeren haber bültenleri yayımlanmıştır.

Strateji 1.6. Kadın girişimciliğinin eğitim, finansman, danışmanlık hizmetleri ile desteklenerek teşvik edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB, KOSGEB, İŞKUR, GAP İdaresi Başkanlığı

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.6 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Mesleki eğitim alan 11. sınıf öğrencilerinin girişimcilik konusunda bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amacıyla KOSGEB ile işbirliği yapılarak Seminer yapılmıştır. Ayrıca; 2009 yılı için eğitimcilere yönelik girişimcilik eğitim seminerleri planlanmıştır.
- Öğrencileri öğrenmeye ve yeniliğe teşvik etmek için öğrenen merkezli yaklaşımları desteklemek, yeni ve mevcut pedagojik modelleri, araçları ve uygulamaları pilot meslek okullarında test etmek, geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacı ile 2008-2010 yıllarını kapsayacak Avrupa Birliği Programlarından olan "Yenilik Transferi Projesi" uygulanmaktadır. Projenin hedef kitlesi kız öğrencilerdir. Bu proje ile girişimcilik konusunda bilinç geliştirilecek ve girişimcilik süreçleri deneysel öğrenme metotları ile öğretilecektir. Genel Müdürlüğe bağlı 5 pilot kız meslek lisesinde küçük şirketler kurularak öğrencilerin girişimcilik sürecini yaşamaları sağlanmıştır.
- Kız Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve British Council arasında yapılan eğitim iş birliği protokolü kapsamında mesleki ve teknik öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi ve iş hayatındaki ağırlıklarının artırılması amacıyla düzenlenen "İşte Biz de Varız" adlı bir yarışma düzenlenmiştir.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından Strateji 1.6 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- KOSGEB'in KOBİ'lere sağladığı faiz desteklerinden İmalatçı Esnaf Destek Kredisi ve İstihdam Endeksli Destek Kredisi kapsamında, imalatçı esnafa üst limit 25.000 TL olarak belirlenmiş, ancak kadın imalatçı esnaf için bu tutar 30.000 TL'ye çıkarılmıştır. Söz konusu destek kredileri kapsamında KOSGEB tarafından onaylanan işletme adedi 17.735, kredi tutarı ise 759.703.500 TL'dir. Pozitif ayrımcılığın uygulandığı kredi türlerinde destek alan kadın girişimci sayısı; İmalatçı Esnaf Destek Kredisi kapsamında 513, İstihdam Endeksli Destek Kredisi kapsamında 312 olup, toplam olarak 825 işletmedir. Bu rakam onaylanmış işletme ve kredi toplamında %10 oranına karşılık gelmektedir.
- KOSGEB'in, esnaf ve sanatkâr tüm KOBİ'lere yönelik "Yeni Kredi Destek Paketi" kapsamında 100 bin işletmeye 2,5 milyar TL kaynak ayrılmış olup, ilk üç ay ödemesiz işletme başına üst limiti 25 bin TL tutarında, şahıs işletmelerinde işletme sahibinin kadın girişimci olması halinde ise işletme başına üst limiti 30 bin TL tutarında kredi sağlanmaktadır. Kredi faizinin %75'i KOSGEB %25'i krediyi kullanıcısı tarafından ödenmektedir.
- "AB Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi" kapsamında Hacıbektaş, Kütahya, Çorum ve Pendik'te oluşturulan Kadın İş Geliştirme Merkezlerinde (KİŞGEM) ve diğer İŞGEM'lerde 806'sı kadın toplam 2505 kişinin istihdam edilmesi sağlanmıştır. Söz konusu Merkezlerdeki toplam 344 girişimcinin 90'ı kadındır.

İşbirliği kuruluşu olan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.6 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kadın girişimciliği alanında kamu kuruluşları, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen projelerin yönlendirme ve danışma kurullarında yer alan Genel Müdürlük tarafından bu alanda düzenlenen çeşitli etkinliklere katılım ve katkı sağlanmaktadır.
- 18 Haziran 2009 tarihinde mikro kredi uygulamalarının başarıyla sürdürüldüğü ve girişimciliğe geçişin iyi örneklerinin bulunduğu Mersin İlinde, Mersin Valiliği ile işbirliği içinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve mikro krediden faydalanan kadınların katılımı ile kadın girişimciliğine ilişkin sorunların ve çözüm önerilerinin tartışılması amacıyla "Kadın Girişimciliğinin Teşvik Edilmesi ve Desteklenmesi Paneli" düzenlenmiştir. Yaklaşık 300 kişinin katıldığı Panel'de "Kadın Girişimcilerin Profili, Ekonomiye Katkıları, Yaşanan Sorunlar" ile "Kadın Girişimciliği Alanında Eğitim- Danışmanlık Hizmetleri ve Finansal Destekler" konuları değerlendirilmiştir.
- Kadın girişimciliğinin desteklenmesinde mevcut ulusal ve uluslararası finansal hizmetlerin envanterinin çıkarılması, söz konusu destekler hakkında kadın girişimcilerin bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi, bu alanda çalışan kurum/kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması amacıyla 4 Aralık 2009 tarihinde

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Genel Müdürlük koordinasyonunda “Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesinde Finansal Hizmetler” konulu bir çalışma grubu toplantısı düzenlenmiştir.

- Genel Müdürlük tarafından ülkemizde kadın istihdamı ve girişimciliğinin geliştirilmesine yönelik olarak yürütülen projelerin ve faaliyetlerin tespit edilmesi amacıyla bir envanter çalışması başlatılmıştır.

Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.6 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Halk Bankası Genel Müdürlüğü tarafından “Kadın Girişimci Kredisi” verilmektedir. Girişimci Kredisi ile, herhangi bir faaliyeti ya da kendine ait bir işyeri olmayan, mal ve hizmet üretimine, serbest meslek ya da ticari faaliyete yönelik yeni bir işyeri açmak isteyen, elinde iş konusu ile ilgili belgesi olan veya olmayan, bilgi veya deneyime sahip ancak yeterli sermayesi bulunmayan girişimciler desteklenmektedir. Kredi için geçmiş döneme ilişkin mali veriler, tablolar gerekmemektedir. Kredinin limiti; üst limit 25.000 TL olmak üzere, kademeli olarak belirlenmektedir. Vadesi maksimum 36 ay, azami 6 ay ödemesiz dönem, faiz oranı %2,1’dir.

Strateji 1.7. Ev eksenli çalışan kadınların sosyal güvenlik sisteminden yararlanmaları konusunda bilgilendirilme çalışmaları yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB (SGK)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başkanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 1.7 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- 5510 sayılı Kanun ile herhangi bir iş yerinde çalışmamak veya ay içinde 30 günden az çalışmak kaydıyla, 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı isteğe bağlı olarak sigortalı olabilecektir. Kadın ve erkek sigortalılar için bu uygulamada bir farklılık bulunmamaktadır. Bu konuda, tüm yurt çapında Genel 2009/05 sayılı genelgesi uyarınca bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.7 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Toplum merkezleri ve aile danışma merkezlerinde uygulanmakta olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programında kadınların yasal haklarını kullanma, örgütlenme, girişimciliklerinin desteklenmesi konuları yer almakta ve kadınların bu konularda bilgi ve bilinçlenmeleri sağlanmaktadır. 2008 yılı içerisinde bu programdan toplam 620 kadın yararlanmıştır.

Strateji 1.8. Meslek örgütleri ile işçi-işveren sendika ve konfederasyonlarında düzenlenecek eğitimlerle cinsiyet eşitliği bakış açısının yerleştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları, Meslek kuruluşları

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) tarafından Strateji 1.8 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- TİSK'in Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile işbirliği çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca kadın istihdam konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirmenin artırılması amacıyla, yayınlarında özellikle aylık yayımlanan "İşveren Dergisi"nde kadın istihdamı konusuna yer verilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Yapılan Çalışmalar:

- 2007-2008 yılları arasında yürütülen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesinin Altıncı bileşeni kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim programları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu programlardan "Eğiticilerin Eğitimi Programı"nda MEMUR-SEN, HAK-İŞ, KESK, KAMU-SEN, TİSK ve TESK temsilcileri eğitim almışlardır. Bununla birlikte eğitim alan bazı sendika temsilcileri pilot illerde politika uygulayıcılarına yönelik olarak gerçekleştirilen eğitimlerde eğitici olarak görev almışlardır. Ayrıca, meslek örgütlerinin düzenlediği toplantı, sempozyum ve panellerde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda Genel Müdürlük tarafından sunumlar yapılmaktadır.

Strateji 1.9. Kayıt dışı ekonomi ile mücadele kapsamında kadınların sosyal güvenlik sistemi içinde istihdamına yönelik çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB, Maliye Bakanlığı, İŞKUR

Maliye Bakanlığı tarafından Strateji 1.9 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- "Kayıtdışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2008-2010)" 05.02.2009 tarih ve 27132 sayılı Resmi Gazetede 2009/3 sayılı Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kayıtdışı istihdamın önlenmesi, kadın ve genç işsizliği ile mücadele konularını da içeren 5763 Sayılı "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (İstihdam Paketi) ile yeni işe alınan 18 yaşından büyük kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödenmesi sağlanmıştır.

Strateji 1.10. Kadın istihdamını artırmak amacıyla okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasının sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından Yapılan Çalışmalar:

- Kadın istihdamını artırmak amacıyla okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasının sağlanmasına yönelik Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün IPA kapsamında hazırladığı ve 36 ayda gerçekleştirmeyi planladığı "Okul Öncesi Eğitiminin Güçlendirilmesi" konulu projesi çerçevesinde 16 ilde, 2100 kadının; çocuk gelişimi,

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

eğitimi ve bakımı alanında bilinçlenmesi hedeflenmiştir. Okul öncesi eğitimde 2009 verileri 60-72 ay okullaşma oranı %51, 48-72 ay da ise %33 olarak tespit edilmiştir.

Strateji 1.11. Kadınların sendikal örgütlenmeye katılımının teşvik edilmesi ve sendika yönetimlerinde kadın temsilinin artırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İşçi ve İşveren Sendikaları ve Konfederasyonları

İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları tarafından Yapılan Çalışmalar:

Ülkemizde sendikalarda kadın yönetici oranının artırılması ve bu konuda kadınların teşvik edilmesi önemlidir. Sendikaların yönetiminde kadın oranlarına bakıldığında HAK-İŞ Konfederasyonu yönetim kurulunda kadın üye bulunmamakta, disiplin kurulunda kadın oranı %1, denetim kurulunda da %1'dir. TÜRK-İŞ Konfederasyonu'ndan alınan bilgiye göre, sendikalarda genel merkez düzeyinde kadın yönetici oranı %1, işyeri temsilcisi düzeyinde ise %3'tür. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna üye sendikalarda sendika başkanı kadın sayısı 1, sendika yönetim kurullarına üye kadın sayısı 14, denetim ve disiplin kurullarına üye kadın sayısı 17'dir.

HEDEF 2: Kırsal kesimdeki kadınların ekonomik konumları iyileştirilecektir.

Strateji 2.1. Kırsal kesimde çalışan kadınların teknolojik imkanlardan ve gelişmelerden yararlanmasının sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Strateji 2.1 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Hayvancılıkla uğraşan kadınların eğitilmeleri yoluyla çiğ süt kalitesini hijyenik koşullar sağlayarak arttırmak, süt kalitesini uluslararası standartlara kavuşturarak ticaretin gelişimine katkıda bulunmak, Türkiye ve İngiltere'deki sektörel ticari kuruluşlarla ilişkileri geliştirme amacıyla "Kırsal Alanda Kadın Eğitimi ile Sağlıklı Süt Üretimi Projesi" 2007-2008 yıllarında yürütülmüş olup, proje kapsamında 315 kadın çiftçi yararlanmıştır.
- Kırsal alanda üretilen meyve ve sebzelerin tekniğine uygun olarak işlenip, gerek yerel gerekse ülke düzeyinde insan sağlığına uygun bir şekilde tüketilmesi, bu alanda ekonomik kayıpların önlenmesi ve nihai olarak hem aile bütçesine hem de ülke ekonomisine katkıda bulunulmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen "Gıdaların Çeşitli Yöntemlerle Muhafaza Edilmesi Eğitim ve Yayın Çalışmaları" kapsamında 2009 yılı içerisinde 6311 kadına ulaşılmıştır.

Strateji 2.2. Tarıma dayalı iş kollarında kadın girişimciliğinin özendirilmesi, kadınların kooperatif kurmasının desteklenmesi, mevcut kooperatifler içerisinde üyeliklerinin artırılması ve aktif rol almalarının sağlanması

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Strateji 2.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin bulunduğu yerlerdeki kadın çiftçilere eğitim ve yayım çalışmaları kapsamında; genel kooperatifçilik ve kooperatifin faaliyet alanına giren konularda eğitimler verilmekte, kadın çiftçilerin kooperatiflere üye olmaları, üye olanların kooperatif içinde etkin hale getirilmeleri amaçlanmaktadır.
- “Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi” kapsamında ve Genel bütçeden, üyelerinin tamamı kadınlardan oluşan 19 kooperatif programa alınmış, bu amaçla 39.703 çiftçi kadına eğitim verilmiştir.

Strateji 2.3. Kırsal kesim kadınları için gelir getirici ve çalışma koşullarını iyileştirici, faaliyet çeşitliliğini artırıcı projeler yürütülmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, MEB, İŞKUR

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Strateji 2.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Bakanlığa bağlı Kadın Çiftçiler Daire Başkanlığı koordinatörlüğünde 2000 yılında başlayan ve 19 ilde yürütülen “Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi” kapsamında kadınlara, meyvecilik ve bağcılık, süt sığırcılığı, arıcılık, kültür mantarı yetiştiriciliği, örtü altı sebze yetiştiriciliği vb. konularında eğitimler verilmektedir. 2009 yılı içerisinde 14.014 kadına ulaşılmıştır.
- Kırsal yöredeki çiftçi ve köylü ailelerin mevcut kaynak ve olanaklarını daha iyi kullanarak yaşam standartlarını yükseltmelerini, tarım yapılmayan zamanlarda mevcut işgücünden faydalanarak tarımsal hammaddelerin değerlendirilmesini ve ev ekonomisi konularında eğitilmelerini sağlamak amacıyla “Ev Ekonomisi Eğitim ve Yayım Çalışmaları” yapılmakta olup, bu kapsamda 2009 yılı içerisinde 44.046 kadına ulaşılmıştır.
- İyot eksikliğinden kaynaklanan hastalıkların önüne geçebilmek için iyotun önemini vurgulamak ve yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla “İyotlu Tuz Kullanımı Eğitim ve Yayım Çalışmaları” yapılmıştır. 2005-2008 yılları arasında toplam 138.148 kadına eğitim verilmiştir.
- Kırsal alanda kadın konusunda çalışan paydaşları bir araya getirmek, kırsal alandaki kadının mevcut durum analizini göz önüne alarak çözüm önerileri geliştirmek, belirlenen çözüm önerileri doğrultusunda stratejik hedefleri belirlemek, hükümet, uluslararası finansal kurumlar, bölgesel kalkınma kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri tarafından yapılacak eylemlere (politika oluşturulması, işbirliği vb) karar vermek amacıyla “Kırsal Alanda Kadın Çalıştayları” düzenlenmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen eğitim yayım çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal konularda performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak ve girişimcilik ruhunu aşılama üzere “Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi Yarışması” düzenlenmektedir.

Strateji 2.4. Kadınlara yönelik tarımsal yayım hizmetlerinin daha yaygın ve etkili bir şekilde sunulması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından Strateji 2.1 ve 2.3’te belirtilen çalışmalar bu stratejiye de hizmet etmektedir.

Strateji 2.5. Tarımda çalışan kadınların sosyal güvenlik sistemine dahil edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB (SGK)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 2.5 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile “tarımsal faaliyette bulunanlar” da 4/b(eski Bağ-Kur) sigortalısı olarak bu sigortalıların bütün hakları ile birlikte sisteme dâhil edilmişlerdir.

HEDEF 3 : İşgücü piyasasında cinsiyet ayrımcılığı ile mücadele edilecek, kadın ve erkek arasında ücret farklılıklarının azaltılması sağlanacaktır.

Strateji 3.1. İş Kanunu’nun toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alacak tanımları da içerecek şekilde yeniden gözden geçirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB, KSGM

10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu kadın-erkek eşitliğini yasal zemine güçlendiren bir kanundur. Cinsiyete dayalı ayrımcılık içermeyen Kanunun, uygulamadan kaynaklanan aksaklıklarının bulunması halinde, önümüzdeki süreçte yeniden gözden geçirilmesi söz konusu olacaktır.

Strateji 3.2. Kadınlar ve erkekler arasında eşit işte farklı ücret uygulamalarına ilişkin veri üretilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TÜİK, Üniversiteler

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 3.2 kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- 2006 yılı Kazanç Yapısı Anketleri kapsamında cinsiyetler arası ücret farklılığı çalışmaları sonuçlanmış ve TÜİK web sayfasında 31 Aralık 2009 tarihinde yayınlanmıştır. Anket sonuçlarında “Aylık Çalışma Süreleri ve Brüt Ücret”, “Yıllık Brüt Kazanç ve Bileşenleri”, “Tam Yıl Çalışanlara Ait Brüt Ücret ve Kazanç”

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

konularında cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ekonomik faaliyet ve bölge dağılımı kapsamında pek çok veri bulunmaktadır. Bu kapsamda en temel veri olan yıllık ortalama ücret değeri, erkekler için 16.588 TL iken, kadınlar için 16.562 TL'dir. Başka bir ifadeyle kadınlar erkeklerin %99,8'i kadar ücret elde etmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 3.2 kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- SGK tarafından sigortalı istatistikleri aylık olarak kamuoyuna ilan edilmekte, ayrıca talep edilmesi durumunda özel istatistiksel bilgi de üretilmektedir.

Strateji 3.3. Kadınlar ve erkekler arasında ücret farklılıklarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İŞKUR

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Strateji 3.3 kapsamında Yapılan Çalışmalar: 10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. Maddesinde yer alan "...aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz." hükmü ile kadın ve erkekler için eşit değerde iş için eşit ücret ilkesi teminat altına alınmıştır.

Strateji 3.4. Kadınların istihdama girişte ve çalışma hayatında karşılaştığı her türlü ayrımcılığa karşı gerekli önlemlerin alınması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İŞKUR

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu tarafından Strateji 3.4 Yapılan Çalışmalar:

- 10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu'nun temelinde işveren-işçi ilişkisinde cinsiyet dahil hiçbir nedenle temel insan hakları bakımından ayırım yapılamayacağı ilkesi yer almaktadır. Kanunda, işverenin biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamayacağı, aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştıramayacağı; cinsiyet, medeni hal ve aile yükümlülükleri, hamilelik ve doğumun iş akdinin feshi için geçerli sebep oluşturamayacağı hükümleri de yer almış, kadın çalışanlara verilen ücretli doğum izin süreleri artırılmıştır.
- Kadınların ve gençlerin istihdamını artırmak amacıyla hazırlanan ve 26.05.2008 tarihinde yürürlüğe giren "İstihdam Paketi" olarak da adlandırılan "5763 Sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun'da mevcut istihdama ilave olarak yeni işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı, kreş ve emzirme odası açma yükümlülüğünün işverenler tarafından hizmet alımı ile yerine getirilebileceği hususlarına yer verilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- 01.09.2009 tarihinde yürürlüğe giren “Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in “İşçi Talebinde Dikkat Edilecek Hususlar” başlıklı 7. Maddesinin (ç) fıkrasında yer alan “Cinsiyet ayırımına yer verilmemesi” hükmü ile işgücü piyasasında fırsat eşitliğinin sağlanması, işe yerleştirmede cinsiyet ayırımının ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“KADIN VE YOKSULLUK”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantıların Yeri ve Tarihi: 14.04.2009-14.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Bankası, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

HEDEF 1: İstihdam Dışında Kalan Yoksul Kadınların Konumlarını İyileştirici Çalışmalar Yapılacaktır.

Strateji 1.1. Kadın yoksulluğu ile mücadele çerçevesinde var olan kredi/mikro kredi uygulamalarının yaygınlaştırılması, ulaşılabilir kılınması, eşit dağılımının ve sürdürülebilirliğin sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Valilikler (İl Özel İdareleri), İŞKUR, Finans Kurumları

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Kadın yoksulluğu ile mücadele bağlamında, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda yer alan hükümler gereğince, Valiliklere bağlı İl Özel İdareleri tarafından yoksul kadınların gelir elde etmelerini sağlama amacıyla mikro kredi programları yürütülmektedir.
- Bahsi geçen Kanunların ilgili hükümleri ile kent konseyleri, ihtisas komisyonları gibi gönüllü hizmet ilişkilerini düzenleyen hükümler, yerel yönetimlerde sorunların çözümünde ve hizmet sunumunda sivil toplum arasındaki idari mekanizmaları düzenlemektedir. İl İdaresi Kanununun belirlediği çerçevede il valileri ve kaymakamları, bu mekanizmayı yürütme yönünde gerekli tedbirleri almaktadırlar.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Kırsal alanda yaşayanların gelir elde etmelerini sağlama amacıyla “Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi” yürütülmektedir. Yoksulluk içinde olan ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla belirlenen kişilere Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri tarafından hayvancılık alanında destek verilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi, kırsal alanda ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan kişi ve ailelere en uygun organizasyonla, gelir seviyesini yükseltme, istihdamı artırma, üretilen tarımsal ürünleri mahallinde değerlendirme ve pazarlama alanlarında gerekli maddi ve teknik desteği zamanında ulaştırarak, onların üretime katılmaları ve üretimde sürekliliklerinin sağlanması amaçlanmıştır.

Projenin hedef kitlesini, tarımsal üretim yapabilmek için yeterli kaynağa sahip olmayan, bir kooperatif bünyesinde birleşip süt sığırcılığı ve koyunculuk yaparak gelir elde etmek isteyen kırsal alanda yaşayan 3294 sayılı Kanun kapsamındaki vatandaşlardır. Bu kapsamda kırsal alanda yaşayan ve yoksul olduğu Sosyal Yardımlaşma Vakıflarında belirlenen kadınlara hayvancılık yaparak geçimlerini sağlama amacıyla krediler verilmektedir.

Strateji 1.2. Sosyal güvenlik sistemi dışında kalan ve çalışamayacak durumdaki kadınlara yönelik uygulanan sosyal yardım (ayni/nakdi yardım) ve hizmetlerin (sosyal konut tahsisi, kira desteği vb.) geliştirilmesi, ulaşılabilir kılınması, eşit dağılımının ve sürdürülebilirliğin sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: SYDGM, SHÇEK, Yerel Yönetimler, Valilikler,

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.2 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılında yapılan sosyal yardım ve proje destekleri etki analizi çalışmasının sonuçlarına göre Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yürütülen sosyal yardım ve proje desteklerinden yararlananların %70'i kadınlardan oluşmaktadır. Sosyal yardım programlarında kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği göz önüne alınmaktadır. Kız çocuklarının okula devam etmelerinin sağlanması amacıyla Şartlı Nakit Transferi yapılmaktadır. Bu kapsamda ilköğretim düzeyindeki kız çocuklarına 25 TL, ortaöğretim düzeyindeki kız çocuklarına ise günlük 45 TL verilmektedir. Söz konusu paralar, aile içindeki konumunun güçlenmesi amacıyla annelere verilmektedir. Şartlı Nakit Transferi programı hak sahibi olma kriterlerinde eşinden ayrılmış olma ya da eşinin vefat etmiş olması yardımdan yararlanmada önemli bir etken olarak değerlendirilmektedir.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından yoksul vatandaşlara yönelik olarak aile yardımları kapsamında; evlerinin bakım ve onarımı için ayni ve nakdi barınma yardımları, temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik gıda yardımları ve bedelsiz kömür yardımını içeren yakacak yardımları yapılmaktadır.
- Sosyo-ekonomik bakımdan dezavantajlı kesimlerin içinde yer alan kadınların devlet ve sosyal kurumların sunduğu hizmetlere ilişkin farkındalık düzeyinin düşük olması ve kamu hizmetlerine nasıl erişileceği konusundan eksik/yanlış bilgi sahibi olması, etkin bir yardım mekanizmasının kurulmasını da engellemektedir. Bu nedenle yoksul vatandaşlar özellikle yoksul kadınlar hak ettikleri halde sosyal yardıma ulaşamamaktadır. Yoksullukla etkin mücadele kapsamında, fakir ve muhtaç vatandaşlarımızın güçlendirilmesi, bilgiye ve yardıma erişim fırsatlarının artırılması

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

amacıyla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından 27 Ekim 2009 tarihinde "Alo Sosyal Yardım Projesi" hizmete açılmıştır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.2 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Kadınların sosyal yardım ve hizmetlerden eşit ve etkin bir şekilde yararlanabilmeleri amacıyla, ayni ve nakdi yardım hizmetleri çocukların kurum bakımına muhtaç konuma düşmelerine engel olmak ve öncelikle aileleri yanında bakılıp korunmalarını teşvik etmek hedefine yönelik olarak geliştirilmektedir. Bu kapsamda 2008 yılı içerisinde her bir çocuk için aylık ortalama 350 TL ayni ve nakdi yardım sağlanmıştır. 2009 yılında ise her bir çocuk için aylık ortalama 380 TL ayni ve nakdi yardım sağlanarak kurum bakımına verilmesine engel olunmuştur. Ayrıca ayni nakdi yardım kapsamında 1486 kişi (yaşlı, yetişkin) kişi başına 210 TL verilerek desteklenmiştir. Toplam sosyal ve ekonomik destek verilen kişi sayısı 28.262, aile sayısı ise 22.046 olmuştur.
- Özürlü bireylerin ikametgahlarında bakımlarını sağlayan akrabasına bir aylık net asgari ücret tutarında ücret; özel bakım merkezlerinde 24 saat bakımı sağlanan her bir bakıma muhtaç özürlü için ise bir aylık net asgari ücretin 2 katı kadar aylık ödeme Sosyal Hizmetler Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. 2009 yılı verileri doğrultusunda 204.652 bakıma muhtaç özürlüye evde bakım hizmeti verilirken, 39 özel bakım merkezinden 2017 bakıma muhtaç özürlü yararlanmaktadır.
- Yerel yönetimlerce sosyal güvenlik sistemi dışında kalan ve çalışamayacak durumdaki kadınlara yönelik olarak ayni ve nakdi yardım hizmetleri sunulmaktadır.

Strateji 1.3. Sosyal koruma anlayışına uygun olarak düzenli geliri güvence altına alacak çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: ÇSGB, İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 1.3 kapsamında yapılan çalışmalar:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından, Yaşlılık Aylığı, Özürlü Aylığı, Bakıma Muhtaç Özürlü Aylığı, Özürlü Yakını Aylığı gibi hizmetler verilmektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında engelli çocuğu bulunan kadın sigortalılara erken emeklilik hakkı sağlanmakta, 2022 sayılı “65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun” uyarınca “muhtaç olmak” koşulunu yerine getirmek şartıyla 65 yaşını doldurmuş yaşlılar ile 18 yaşından büyük özürlüler ve kanunen bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşını tamamlamamış özürlü yakını bulunan vatandaşlara aylık bağlanmakta ve sosyal güvenlikleri sağlanmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

HEDEF 2: Yoksullukla Mücadele Eden Sorumlu Kuruluşlar Arasında Koordinasyon Güçlendirilecektir.

Strateji 2.1. Sosyal yardım hizmetleri sisteminde sağlıklı işleyen bir bilgi işlem alt yapısı oluşturulması ve veri tabanları arasında entegrasyon sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: SYDGM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Strateji 2.1 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Sosyal Güvenlik Kurumu 2010-2014 Stratejik Planı'nda, "Sosyal Yardımlar ve Primsiz Ödemeler Kapsamında Olanlara Verilen Hizmetlerin Etkililiğini Sağlamak" amacı ve bu amaca yönelik olarak "Sosyal Yardımların ve Primsiz Ödemelerin Mükerrer ve Yersiz Yapılmasını Önlemek" hedefi yer almaktadır. Bu kapsamda sosyal yardımların ve primsiz ödemelerin hak edenlere ulaşması için yardım yapan diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak ortak veri tabanı oluşturulması, etkin bir izleme ve değerlendirme faaliyeti yürütülmesi, mükerrer ve yersiz ödeme yapılan kişilerin tespit edilerek mükerrerliklerin önlenmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında yapılan çalışmalar:

- Sosyal hizmetlere ayrılan kamu kaynaklarının daha etkin bir şekilde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması amacıyla "Sosyal Yardım Yararlanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesi" yürütülmektedir.
- SYDGM tarafından Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) uygulanmaya başlanmıştır. SOYBİS sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşların gelir ve varlık bilgilerine ilişkin kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından temin/tespit etmeye ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik kurumlararası (online) veri paylaşımını sağlayan bir E-Devlet uygulamasıdır.

SOYBİS vasıtasıyla sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşların online olarak TC Kimlik Numaraları vasıtasıyla:

- ✓ İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü MERNİS veritabanından adres bilgileri, nüfus-aile-kışi kayıt örnekleri ve olay bilgileri,
- ✓ İŞKUR veri tabanından kişinin İŞKUR'a kaydının olup olmadığı, İşsizlik Sigortası, Kısa Çalışma Ödeneği ve İş Kaybı Tazminatı alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Vakıflar Genel Müdürlüğü veri tabanından kişinin Muhtaç Aylığı alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü veri tabanından kişinin Evde Bakım Aylığı alıp almadığına ilişkin bilgileri,

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- ✓ Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü veri tabanlarından kişinin Şartlı Nakit Transferi, Gelir Getirici Proje ve SYDV Yardımlarından yararlanıp yararlanmadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Sosyal Güvenlik Kurumu veri tabanından kişinin Sosyal Güvencesinin olup olmadığı, sağlık hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı ve 2022 sayılı Kanuna göre maaş (yardım) alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Gelir İdaresi Başkanlığı veri tabanından kişinin vergi mükellefiyeti ve üzerine kayıtlı aracı olup olmadığına ilişkin bilgiler temin edilmektedir.
- ✓ Sağlık Bakanlığı veri tabanlarından kişinin Yeşil Kartı olup olmadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü veri tabanlarından kişinin gayrimenkulü olup olmadığına ilişkin bilgileri,
- ✓ Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sisteminden de kişinin arazi varlığı, ekili arazi varlığı, tarımsal desteklerden yararlanıp yararlanmadığı ve büyükbaş/küçükbaş hayvan sayısına ilişkin veriler temin edilmektedir. Halihazırda sistem aktif durumda olup 10 farklı kurumdan 24 ayrı sorgulama yapılabilmektedir.

SOYBİS'in hizmete sunulmasıyla birlikte:

- ✓ Yardım başvurusu yapan vatandaşların muhtaçlıkları merkezi veri tabanları kullanılmak suretiyle bizzat devlet tarafından yapılmaya başlanmış; bireyler muhtaçlıklarını ispatlama külfetinden kurtarılmıştır,
- ✓ Yardım başvurusu yapan vatandaşların tek tek kamu kurumlarını dolaşarak durumları ile ilgili evrak toplamasının önüne geçilmiş; sadece nüfus cüzdanlarını ibraz etmek suretiyle yardıma müstahak olup olmadığı belirlenmeye başlanmıştır,
- ✓ Yoksul vatandaşların yardıma erişim süreci kısaltılmıştır,
- ✓ Kamu kurumları tarafından mükerrer yardım verilmesi engellenmiş; sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ve daha geniş bir kitleye ulaşması sağlanmıştır,
- ✓ Yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın durumları ile ilgili belge talebinde buldukları kamu kurumlarında oluşan iş yükü azaltılmıştır.

Sistem halihazırda 2.600 kayıtlı SYDV kullanıcısı tarafından kullanılmaktadır.

Strateji 2.2. Sosyal yardım ve proje uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesi amacıyla, sosyal yardım alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanması

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı) tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar:

Strateji 2.1 kapsamında değinilen çalışmalar bu stratejiye yönelik olarak da katkı sağlamıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar:

Strateji 2.1 kapsamında değinilen Sosyal Yardımlar Bilgi Sistemi bu stratejiye yönelik olarak da katkı sağlamıştır.

- Sosyal yardım ve proje uygulamalarında mükerrerliğin ortadan kaldırılması ve daha sağlıklı sosyal yardım hizmetlerinin sağlanabilmesi için “Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi” hazırlanmış, bu kapsamda TÜBİTAK ile SYDGM arasında projenin birlikte yürütülmesi için 5 Aralık 2008 tarihinde ön protokol imzalanmıştır. TÜBİTAK tarafından projenin bilgi işlem altyapısının hazırlanması çalışmalarına ve süreçlerin tanımlanması işlemlerine başlanmıştır. SYDGM ve TÜBİTAK tarafından hazırlanan ön fizibilite raporuna göre proje bütçesi yaklaşık olarak 15.835.000 TL olup proje süresi 3 yıldır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar:

Strateji 2.1 kapsamında değinilen çalışmalar bu stratejiye yönelik olarak da katkı sağlamıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“KADIN VE ÇEVRE”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantının Tarihi ve Yeri: 22.05.2009-14.12.2009 / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Toplantılarının “Kadın ve Çevre” başlığı altında 22.05.2009 ve 14.12.2009 tarihlerinde düzenlenen toplantılara Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü başkanlık yapmıştır. Toplantılara katılan kurumlar şunlardır: İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, İller İdaresi Genel Müdürlüğü), Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı), Sağlık Bakanlığı (Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü), Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hacettepe Üniversitesi (Çevre Mühendisliği Bölümü, Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi), Ankara Üniversitesi (Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkez Kurulu) Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Başkent Üniversitesi (Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi), Türkiye Kızılay Derneği.

HEDEF 1: Çevre verilerinin cinsiyet temelinde ayrışdırılması, kadın ve çevre konusunda araştırma ve bilimsel çalışmaların artırılması sağlanacaktır.

Strateji 1.1: Çevre konusu üzerine çalışan kurumlarca üretilen verilerin cinsiyet temelinde üretilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TÜİK, Çevre ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşları, Üniversiteler (Kadın Sorunları Araştırmave Uygulama Merkezleri ile Çevre Araştırma Merkezleri)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarafından Strateji 1.1 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 15-17 Ekim 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen “Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı”nda, çevrenin korunması ile doğal kaynakların etkin ve verimli kullanılmasında kadınların rolünün görünür kılınmasına yönelik önemli tartışmalar yapılmıştır. Çalıştay’da, özellikle kırsal alandaki kadınların çalışma ve yaşam koşullarının neler olduğu tartışılmış, çevre ve kırsal alana yönelik yürütülen çalışmalarda elde edilen verilerin, toplumsal cinsiyet bakış açısını içermesinin gerektiği ifade edilmiş ve bu konu hakkında çeşitli hedefler belirlenmiştir. Kırsal alana yönelik ortak bir istatistikî veri tabanının oluşturulması ve bu veri tabanı oluşturulurken toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının göz önünde tutulması gerektiği vurgulanmış, ayrıca elde edilecek bu verilerin Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS) programına dâhil edilmesi hedeflenmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.2: Kadın ve çevre konusuna ilişkin araştırma ve bilimsel çalışmaların teşvik edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Çevre ve Orman Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler, Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Çevre Araştırma Merkezleri

Başkent Üniversitesi Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi (BÜKÇAM) Tarafından Strateji 1.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi (BÜKÇAM) Müdürü Prof. Dr. Ayşe AKIN, Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Kadın İhtisas Komisyonu'nun başkanlığını yürütmekte olup, Komisyon toplantılarına BÜKÇAM'dan iki kişi sürekli olarak katılım sağlamaktadır. Komisyonda, kadın ve çevre konusunun da ele alınmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda "Kadın ve Çevre" konuları ile ilgili uluslararası örgütler tarafından yayınlanmış olan yayınlar incelenmektedir.
- Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi (BÜKÇAM) tarafından, Merkezde çalışan akademik personelin katıldığı mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim etkinliklerinde "Kadın ve Çevre" konularına da yer verilmiştir.
- Başkent Üniversitesi'ne bağlı televizyon kanalında halk sağlığı eğitimine yönelik programlar yapılacağı, yeni yayın döneminde "Çevre ve Sağlık" konularına yer verileceği ifade edilmiştir. BÜKÇAM Müdürü Prof. Dr. Ayşe AKIN'ın da içinde bulunduğu bir komisyon tarafında organize edilen programlarda işlenen konuların toplumsal cinsiyet bakış açısıyla ele alınacağı belirtilmiştir.

Strateji 1.3: Kadın ve çevre konusunda yapılmış ulusal ve uluslararası araştırma/makale ve bilimsel çalışmaların takip edilmesi toplanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Üniversiteler, Çevre ve Orman Bakanlığı

Başkent Üniversitesi Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi Tarafından Strateji 1.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kadın ve çevre konularına ilişkin olarak Başkent Üniversitesi Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin (BÜKÇAM) bu kapsamda yürüttüğü çeşitli faaliyetler bulunmaktadır. Merkez, kadın konusunda önemli çalışmalar yürüten Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Kadın İhtisas Komisyonu'nun da bir üyesi olarak, kadın ve çevre konularında çalışmalar yapmakta, bu konu ile ilgili uluslararası örgütler tarafından yayınlanmış yayınları incelemektedir.
- Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi (BÜKÇAM) Müdürü Prof. Dr. Ayşe AKIN'ın başkanlığını yaptığı Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Kadın İhtisas Komisyonu, 21 Aralık 2009 tarihinde Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'nde "Çevre, Kadın ve İklim Değişikliği" konulu bir toplantı düzenlemiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

HEDEF 2: Kadınların çevre konusunda alınacak kararlarda etkin olmaları sağlanacaktır.

Strateji: 2.1. Ülkemizde sayısı 40 civarında olan kadın meclisi sayısının 81 İilde yaygınlaştırılarak çevre konusunda alınacak kararlarda kadınların etkin kılınması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İçişleri Bakanlığı, Yerel Yönetimler

İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- İçişleri Bakanlığı'nın desteklediği ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Projesi olan "Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi Projesi" kapsamında 60 yerel yönetimde "Kadın Meclisleri", "Kadın Komisyonları" ve "Kadın Platformları" oluşturulmuştur. Oluşturulan bu komisyonlarda ve platformlarda ele alınan başlıklardan birini de "Çevre" başlığı oluşturmaktadır.

Strateji 2.2: Çevre politikalarını oluşturma süreçlerine kadınların katılımının artırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: DPT, Çevre ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Yerel Yönetimler

Devlet Planlama Teşkilatı Tarafından Strateji 2.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Türkiye Milli Komisyonu başlığı altında Devlet Planlama Teşkilatı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Avrupa Kadın Lobisi (EWL) Yönetim Kurulu Üyesi, Başkent Üniversitesi Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi ve temsilcilerinden oluşan "Kadın İhtisas Komisyonu" kurulmuş ve 11.04.2008 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.

Söz konusu Komite tarafından UNESCO Türkiye Milli Komisyonu ile işbirliği yapılarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, üniversitelerin temsilcilerinin katılımıyla 21 Aralık 2009 tarihinde "Çevre, Kadın ve İklim Değişikliği" konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantı sonucunda elde edilen çıktıların bir kitap haline getirilmesi planlanmaktadır.

UNDP ve İspanya Hükümeti tarafından oluşturulan Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne Ulaşma Fonu (MDG-F) tarafından desteklenen "Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi" BM Ortak Programı kapsamında oluşturulan ve Program Yönetim Komitesi ile Ortak Program Müdürlüğü tarafından koordine edilen Teknik Danışma Komitesi'ne (TAC) katılım sağlanmıştır. Komitenin görevi başta çevre ve kadın odaklı olmak üzere Seyhan Nehri Havzası'nda yapılacak proje tekliflerinin incelenmesi ve değerlendirilmesinde aktif rol oynamaktır.

Türkiye'nin iklim değişikliğine uyumu için hazırlanan projeye Nisan 2009'da 7 milyon dolar kaynak sağlanmıştır. Projenin beklenen çıktıları şunlardır:

- İklim değişikliğine uyumu, Türkiye'nin ulusal kalkınma planlarına dâhil etmek,

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Ulusal, bölgesel ve kurumsal kapasiteyi geliştirmek,
- Seyhan Nehri Havzası'nda topluma dayalı projeleri uygulamak,
- İklim değişikliğine uyumu tüm BM programlarına dâhil etmek.

Söz konusu Proje kapsamında, Ulusal İklim Değişikliği Uyum Stratejisini geliştirmek için çalışılacak, aynı zamanda, doğal afetlere karşı erken uyarı sistemleri oluşturma ve su, toprak ve enerji kullanımına ilişkin iklim değişikliğine uyum çalışmaları yürütmenin yanı sıra başta Seyhan Nehri Havzası'nda olma üzere tarımsal, kentsel ve endüstriyel suların kullanımı, ekosistem hizmetleri ve doğa koruma alanlarında topluma dayalı pilot projeler uygulanacaktır. Proje ayrıca iklim değişikliğinin kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler ve gençler gibi gruplar üstündeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için çalışmalar yürütmeyi öngörmektedir. Projenin uygulanmasında merkezi ve yerel yönetimlerin, özel sektörün, üniversitelerin, akademisyenlerin ve STK'ların etkin katılımları hedeflenmektedir.

Strateji 2.3: Olumsuz çevre koşullarından kadınların daha çok zarar gördükleri konusunda farkındalık ve duyarlılık yaratılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Yerel Yönetimler

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarafından Strateji 2.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 15-17 Ekim 2008 tarihlerinde düzenlenen ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin katılımıyla gerçekleştirilen "Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı"nda bir oturum, çevrede yaşanan bozulmanın ve iklim değişikliğinin kadınlara olan etkilerini tartışmaya ayrılmıştır. Bu kapsamda ele alınan konulardan biri, su ve toprak gibi en önemli doğal kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasında kadınların rolü olmuştur. Olumsuz çevre koşulları sebebiyle temiz su kaynaklarının giderek azaldığı, bu yüzden birçok kadının su taşımak amacıyla uzun yollar kat etmek zorunda kaldıkları gerçeğinden hareketle, kaynakların verimli kullanılması konusunda küçük yaşta bilinçlendirme çalışmaları yapmanın gerektiği Çalıştay sonunda özellikle vurgulanmıştır. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullarda öğrencilere yönelik suyun etkin ve tasarruflu kullanılmasına dair eğitimler düzenlemesi kabul edilmiştir.

HEDEF 3: Çevre politikalarının etkin uygulanmasında kadınların rolü güçlendirilecektir.

Strateji 3.1: Sürdürülebilir ve ekolojik açıdan doğru olan tüketim ve üretim biçimleri ile doğal kaynakların kullanımı ve yönetimi konusunda kadınlara yönelik bilinç yükseltici çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı

Çevre ve Orman Bakanlığı Tarafından Strateji 3.1 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce yürütülen GEF-II Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi'nin bileşenlerinden birini bilinçlendirme çalışmaları oluşturmaktadır. Halen yürütülmekte olan "Yıldız Dağları'nda Doğal Kaynakların ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Geliştirilmesi Projesi" kapsamında yer alan her bir köyde kadınlarla toplantılar yapılmaktadır.

Strateji 3.2: Çevre sorunlarının çözümüne ilişkin sivil toplum örgütlerinde kadın inisiyatiflerinin geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluş: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Tarafından Strateji 3.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, UNESCO Milli Komisyonu bünyesinde oluşturulan Kadın İhtisas Komitesi'nin daimi üyesi olarak çevre konusunun da içinde olduğu birçok alanda çalışmalara katılmaktadır. Ayrıca, Pekin'de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler 4. Dünya Kadın Konferansı sonrasında hükümet ve sivil toplum işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar kapsamında, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonu ile sivil toplum kuruluşlarından oluşan komisyonlar kurulmuştur. Kurulan komisyonlardan biri de "Çevre ve Afet Komisyonu"dur. Komisyon, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bugüne kadar 10 toplantı gerçekleştirmiştir.
- KSGM, UNESCO Milli Komisyonu bünyesinde oluşturulan Kadın İhtisas Komitesi'nin daimi üyesidir. Söz konusu Komite ilk toplantısını "Çevre, Kadın ve İklim Değişikliği" konusunda düzenlemiştir. Genel Müdürlüğün önemli katkılar sağladığı toplantıya kamu kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları katılarak konu, tartışmaya açılmıştır.

HEDEF 4: Başta kırsal kesim kadını olmak üzere kadınlar kırsal ve kentsel olumsuz çevre koşullarına karşı korunacak, güçlendirilecek ve yaşam standartları yükseltilecektir.

Strateji 4.1: Tarımsal alan ve seralarda çalışan kadınların, kullanılan kimyasallardan olumsuz etkilenmelerini önleyici ve koruyucu çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarafından Strateji 4.1 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Tarımsal alan ve seralarda çalışan kadınların, tarımsal üretim sürecinde kullandıkları ilaçlardan ve diğer kimyasal maddelerden olumsuz etkilenmelerinin önüne geçilmesi için söz konusu maddelerle ilgili olarak bilinçlendirme çalışmalarının düzenlenmesi, büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 15-17 Ekim 2008 tarihinde düzenlenen "Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı"nda, tarımsal alanlarda çalışan kadınların çalışma koşulları yanında tarımsal ilaçların yaratacağı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

olumsuzluklar da tartışılmış, bu konu ile ilgili olarak kadın çiftçilere yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılması kararlaştırılmıştır. Çalıştay'da sadece kimyasal maddelerin kullanılmasının yaratacağı sorunlar üzerine değil, genel olarak kırsal alandaki kadınların üreme sağlığı ve kırsal alandaki bulaşıcı hastalılar konuları da ele alınmış, konu ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yakın işbirliği içinde çalışacağı ve kırsal alandaki kadınları bilgilendirme çalışmalarının yapılacağı vurgulanmıştır.

- Ayrıca 2009 yılında Eskişehir, Trabzon ve Denizli olmak üzere üç ilimizde "Bölgesel Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Çalıştaylarda da tarımsal alan ve seralarda çalışan kadınların, kullanılan kimyasallardan olumsuz etkilenmelerini önleyici ve koruyucu önlemlerin neler olabileceği konuları da tartışılmıştır. Benzer çalışmaların 2010 yılında da devam etmesi ve Tekirdağ, Tokat ve Mardin illerimizde "Bölgesel Kırsal Alanda Kadın Çalıştayları"nın düzenlenmesi planlanmaktadır.

Strateji 4.2: Doğal afetlerden korunmaya ve doğal afet sonrası yaşanan olumsuzluklara yönelik bilinç artırıcı, destekleyici çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, SHÇEK, Üniversiteler

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Tarafından Strateji 4.2 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü ile Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'nün yerine 29.05.2009 tarihli ve 5902 sayılı Kanun'la "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı" kurulmuş ve 17 Aralık 2009 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.
- T.C. Hükümeti-UNICEF arasında hazırlanan 2001-2005 ülke programı çerçevesinde 43 nolu "Afet ve Acil Durumlarda Hazırlıklı Olmak" başlıklı proje İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde, Başbakanlık Türkiye Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Türkiye Kızılay Derneği ve UNICEF Türkiye Temsilciliğinin katılımıyla yürütülmüştür.

Afetlerin, kadınlar ve çocuklar üzerindeki etkisini azaltmak için etkili hazırlık çalışmaları yapılması, projenin temel amacı olarak belirlenmiştir.

Proje kapsamında Afet ve Acil Durumlarda Kadın ve Çocuk Dostu Çevrede Bütünleşmiş Hizmetler kaynak ve eğitim kitabından 5.000'er adet olmak üzere toplam 10.000 adet bastırılmıştır ve projede görevli bakanlık, kurum ve kuruluşlar ile 18 ile dağıtımını yapılmıştır.

Projenin temel aktivitesi eğitim olarak belirlenmiş ve bu konu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu itibarla projenin illerdeki ilk saha uygulaması 17-19 Aralık 2003

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

tarihleri arasında 3 gün süre ile il uygulayıcıları eğitimi şeklinde Afyon ilinde yapılmış ve bu eğitime 21 uygulayıcı personel, ikinci saha uygulaması ise, 24-26 Şubat 2004 tarihleri arasında Tekirdağ ilinde yapılan eğitime 26 ise uygulayıcı personel katılmıştır.

2004 yılı 13-16 Aralık tarihlerinde il uygulayıcıları eğitimi Ankara'da toplu olarak yapılmıştır. Bu eğitime daha önce il uygulayıcıları eğitimi yapılan Afyon ve Tekirdağ illerinden ikişer gözlemci, diğer 8 ilden (Düzce, Erzincan, Şırnak, Bingöl, Rize, Denizli, Adana ve Diyarbakır) 56 kişi katılmıştır. Eğitime İl Sivil Savunma Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Belediye Başkanlıkları ve Kızılay Derneğinden birer temsilci katılmıştır.

14-16 Kasım 2005 tarihlerinde il uygulayıcıları eğitimi; Çankırı, Samsun, Yalova, Kütahya, Gaziantep, Erzurum, Bolu, Balıkesir illeri İl Sivil Savunma Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Belediye Başkanlıkları ve Kızılay Derneğinden 52 temsilcinin katılımıyla Ankara'da toplu olarak yapılmıştır.

Eğitimi tamamlanan 18 ilde projeye dâhil birimlerden toplam 155 kişiye il uygulayıcısı eğitimi verilmiş olup bu kişilerin illerinde yaptıkları eğitim çalışmalarında da 2008 yılı sonu itibariyle toplam 2600 kamu personeli eğitilmiştir.

18-20 Aralık 2005 tarihleri arasında projenin 5 yıllık değerlendirme toplantısı; proje uygulama komitesinde görevli bakanlık, kurum ve kuruluşlar, 18 il Sivil Savunma Müdürleri, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Kızıllaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu, Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı, Türkiye Kızılay Derneği, Yeni Yüksektepe Kültür Derneği GEA Arama Kurtarma Ekoloji Grubu, Gölcük Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanlığı, Kaynaşlı Acil Destek Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiş ve proje sona ermiştir.

- Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığı Eğitim Grubunca hazırlanan Ankara-Çubuk İlçesi Afet Eğitimi Projesi kapsamında ilçede ilk ve orta dereceli okullarda, Halk Eğitim Merkezlerinde ve Kız Meslek Liselerindeki Afete Hazırlık Eğitimlerine önemli katılım sağlanmıştır.
- Kadınların Afet Yönetimindeki rollerinin tanımlanması, afet yönetimi süreçlerine etkin katılımlarının sağlanması, afet zararlarını azaltma çalışmalarında kadınların güçlü yönlerinden daha fazla yararlanılması amacıyla bir araştırma projesi hazırlanmıştır. "Doğal Afetlerde Kırılgan Bireylerin Modellenmesi ve Kadınların Afet Yönetiminde Rolünün Geliştirilmesi Projesi" önce TÜBİTAK formatında Kamu Araştırmaları Grubu (KAMAG) Projesi olarak hazırlanmış, ancak daha sonra DPT Yatırım Projesine dönüştürülmüştür. Proje, 2010 yılında araştırma projesi olarak DPT Afetler ve Kadın sektörlerine teklif edilecektir. Proje, Kavramsal Modelin Oluşturulması, Kadının Doğal Afet Olaylarındaki Konumunun Belirlenmesi ve Afet Yönetiminde Kadının Rolünün Geliştirilmesi alt başlıklarından oluşmaktadır.

Strateji 4.3. Çarpık kentleşme, gecekondulaşma ve kentsel hizmetlerin (şehir içi ulaşım, aydınlatma vb.) kadınlar üzerindeki olumsuz etkileri dikkate alınarak çözüm önerileri geliştirilmesi

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Çevre ve Orman Bakanlığı

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Tarafından Strateji 4.3 Kapsamında Yapılan Çalışmalar:

- Kırsal alanlardan kentlere yapılan göçün günümüzde de devam etmesi, çarpık kentleşmeyi artırmakta, kentsel hizmetlerin sağlıklı bir şekilde topluma ulaştırılmasında engeller oluşturmaktadır. Çarpık kentleşme ile şehir içi ulaşımda ve aydınlatma sistemlerinde yaşanan yetersizlik, kadınları daha fazla etkilemekte, bu konuda önlem alınmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Kentleşmede yaşanan gelişmeleri ele almak, bu gelişmelerin etkilerinin neler olduğunu tartışma amacıyla Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından “Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Strateji Belgesi ve Eylem Planı Hazırlanması Projesi (KENTGES)” hazırlanmıştır. Proje’de, kentleşme politikaları belirlenirken kadınların eğitim, sağlık ve istihdam alanlarında yaşadığı toplumsal cinsiyet ayrımcılığını gideren politikaların geliştirilmesinin gerektiği vurgulanmıştır.

Yine Proje kapsamında sürdürülebilir bir kentleşmeyi sağlamak ve konu hakkında ilgili tarafların görüşlerini almak amacıyla Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından 2009 yılında bir ‘Kentleşme Şurası’ düzenlenmiştir. Şura’nın Sonuç Bildirgesi’nde kentlerde kadınlar, çocuklar, yoksullar, yaşlılar ve özürülülerin dışlanmadan ve güvenlik içinde yaşayabilecekleri bir ortamın oluşturulması, muhtaç durumda olan bütün kesimlerin sosyal yardımlardan daha fazla yararlanabilecekleri bir mekanizmanın kurulması ve yeni sosyal politikaların geliştirilmesinin gerektiği vurgulanmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“KADIN VE SAĞLIK”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantıların Tarihi ve Yeri: 21.05.2009-18.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı/Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı/Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı/Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Aile Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı/İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı/Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı/Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından katılım sağlanmıştır.

Raporun Dayanakları: Toplantıya katılım sağlayan kurumlar tarafından yapılan sunumlar ve söz konusu kurumlar tarafından gönderilen raporlar

HEDEF 1: Kadınların Sağlık Hizmetlerine Erişim Koşulları Ve Verilen Hizmetlerin Kalitesinin İyileştirilmesi İçin Politika Geliştirme Dahil Gereken Tüm Önlemler Alınacaktır.

Strateji 1.1. Kadınların sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak üzere politikalar geliştirilmesi, mevzuat ve idari düzenlemelerin gözden geçirilmesi.

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- 2005-2015 Sağlık Sektörü için Cinsel Sağlık / Üreme Sağlığı (CSÜS) Ulusal Stratejik Eylem Planı, Sağlık Bakanlığı'nın Ulusal Stratejik Eylem Planı oluşturma çalışmaları esnasında gözden geçirilmiş ve bazı programlar revize edilmiş, bazı hedefler ise güncellenmiştir.

Strateji 1.2. Sağlıkta Dönüşüm Programı ile uygulamasına başlanan Aile Hekimliği sisteminde kadın sağlığına ağırlıklı olarak yer verilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı/Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.2 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde başlatılmış olan aile hekimliği uygulamalarında kadın sağlığına ağırlıklı olarak yer verilmektedir. Aile hekimliği sisteminde gebe-çocuk izlemleri, 15-49 yaş üreme çağındaki kadınların izlemi performans kriterleri içinde yer almaktadır. Bu nedenle verilen sağlık hizmetlerinde

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

kadın sağlığı hizmetleri yakından takip edilmektedir. Yeni planlanan performans kriterlerinde de gebe ve çocuk takiplerinin 3 kat puanla değerlendirilmesi düşünülmektedir.

Strateji 1.3. Engelli kadınların sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırıcı politikalar geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı

Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından Strateji 1.3 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- “Sağlık hizmetlerine erişim” konusunda gerekli yasal altyapı kurulmuştur. Sağlık hizmetleri başta olmak üzere toplumsal yaşamın her alanının özürlü bireyler için ulaşılabilir olmasını sağlamak üzere yerel yönetimlerle gerçekleştirilen protokoller doğrultusunda engelsiz, erişilebilir fiziksel çevre ve hizmet üretilmesine model olacak uygulamalara katkı sağlanmaktadır.
- 3 Aralık 2008 tarihinde TBMM’de onaylanan “Özürlü Kişilerin Hakları Sözleşmesi” uyarınca “Ayrımcılıkla Mücadele ” temalı projeler yürütülmektedir. Söz konusu projelerden ikisi “Türkiye’de Özürlülüğe Dayalı Ayrımcılıkla Mücadele” ve “Özürlülerin Toplumsal Entegrasyonunun Geliştirilmesi” Projesi’dir. Bununla birlikte “Avrupa Birliği Ülkelerinde Ayrımcılıkla Mücadele Mekanizmaları” başlıklı bir workshop düzenlenmiş, “Ayrımcılıkla Mücadele Çalışma Grubu” kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.
- Yürütülen “Engelsiz Türkiye Projesi” kapsamında, kamu yöneticilerine, ilgili taraflara ve vatandaşlara yönelik olarak 51 ilde panel-konferanslar düzenlenmiş özürlülere ilişkin oluşturulan yeni mevzuat hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Strateji 1.3’de işbirliği kuruluşu olarak yer alan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kurumsal bakım altına alınan engelli kadınların sağlık hizmetine erişimi SHÇEK tarafından sağlanırken özel bakım merkezlerinde bakım altına alınan engelli kadınların sağlık hizmetlerinden yararlanmaları yönetmeliklerle devlet güvencesi altına alınmıştır. Evde bakım sistemi içerisinde yer alan engelli kadınlar için yılda iki kez denetimler yapılmakta ve evde bakım şartları yerine getirilmeyen engelli kadınlar kurum tarafından bakımı altına alınmaktadır.
- Özürlü hizmetlerinde hizmet çeşitliliği arttırılmıştır. Bu kapsamda bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısında artış sağlanmış olup söz konusu merkezlerin sayısı 2009 yılı Kasım ayı itibariyle 71’e çıkmıştır. Engelsiz Yaşam Merkezi Projesi ile bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin 280 m²’lik müstakil, tek katlı ve bahçeli evlerde toplam tek katlı ve bahçeli evlerde 3’er kişilik toplam 4 yatak odası ve diğer bölümlerden oluşan toplam 12 kişilik kuruluşlar olması için çalışmalar başlatılmıştır. Bursa ve Hatay illerinde uygulamalar başlatılmıştır. Umut Evi Projesi’yle ise ailesi

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

yanında bakımı mümkün olmayan sürekli bakım hizmetinin sunulacağı bakım ve rehabilitasyon merkezlerimizde toplu yaşamın getirdiği olumsuzluklar olduğundan özürülülerin küçük gruplar halinde bir apartman dairesinde veya müstakil bir evde toplumla soyutlanmadan yaşaması sağlanmaya çalışılmaktadır. İzmir ilinde uygulamaya konulmuştur.

- Sayıları 39'a ulaşan Özel Bakım Merkezlerinde bakım ve rehabilitasyon hizmetleri sürdürülmekte ayrıca gündüzlü olarak hizmet veren 10 Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezi'nden yararlanan özürülü bireylere nitelikli bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmakta, özürülü bireylere sahip ailelerin ve annelerin kendilerine daha çok zaman ayırması ve üzerlerindeki bakım yükünün hafifletilmesi yönünde çalışmalarda bulunmaktadır.

Strateji 1.3'de işbirliği kuruluşu olarak yer alan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Bir engelli grubu olarak ülkemizde görme engelli kadınların yaşadıkları sorunların ve ihtiyaçlarının tespiti, çözüm önerilerinin tartışılması ve elde edilen sonuçların ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi amacıyla, Genel Müdürlük ve Altınokta Körler Derneği Genel Merkezi işbirliğiyle düzenlenen "Görme Engelli Kadınlar Kurultayı" kapsamında "Sağlık" konusunun da değerlendirildiği bir çalışma grubu oluşturulmuş ve öneriler geliştirilmiştir.

Strateji 1.4. Gebe ve emziren kadınlar başta olmak üzere tüm kadınların maruz kaldıkları çevresel ve mesleki sağlık risklerinin ortadan kaldırılması için politikalar geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı/İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- 4857 sayılı İş Kanununun yanı sıra Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği, Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik ve Kadın İşçilerin Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelikte çalışma hayatında kadınları korumaya yönelik düzenlemeler mevcuttur.
- İşyerlerinde kadın çalışanların sağlık ve güvenliği ile ilgili AB mevzuatının uygulanması ve özel risk grubunda yer alan kadın çalışanların tehlikelerden korunmasına yönelik çalışmalar "Risk Grupları ve Eğitim Şubesi Müdürlüğü" tarafından yürütülmektedir.
- Firmaların talepleri doğrultusunda, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne bağlı İSGÜM (İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğü) bünyesinde yer alan 6 adet gezici iş sağlığı aracıyla verilen yasal olarak yapılması zorunlu olan periyodik

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

muayene hizmetleri kapsamında kadın çalışanlar, gebe ve emzikli kadınlara yönelik ayrı bir özen gösterilmektedir.

- Bakanlık tarafından 2-3 Haziran 2008 tarihleri arasında “Kadın Çalışanların Korunması ve Cinsiyet Eşitliği” konulu seminer düzenlenmiştir.

Strateji 1.5. Kadınların sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını desteklemek üzere Aile Danışma Merkezi, Toplum Merkezleri, ÇATOM ve Halk Eğitim Merkezleri gibi ağırlıklı olarak kadınlara hizmet sunan kuruluşların sayıca artırılması, bu kuruluşlarda görev yapan personelin toplumsal cinsiyet duyarlılığına sahip olması amacıyla bilinç arttırıcı programlar geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, SHÇEK, GAP İdaresi Başkanlığı, MEB

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.5 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- 2009 yılı Kasım ayı itibariyle toplum merkezlerinin sayısı 84’e, aile danışma merkezlerinin sayısı 44’e ve kadın konukevi sayısı 29’a ulaşmıştır. Ayrıca bu kuruluşlarda çalışan meslek elemanlarına yönelik hizmet içi eğitim programlarında toplumsal cinsiyet eşitliği konusuna yer verilmektedir.

Strateji 1.6. Sağlık kuruluşlarında kadınların yoğun olarak karşılaştıkları hastalıklara (menopoz sonrası kemik erimesi, üreme sistemi kanserleri gibi) özel teşhis ve tedavi birimlerinin yaygınlaştırılması

Strateji 1.7. Kadın sağlığına yönelik erken tanı ve tarama programları geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı (1.6 ve 1.7 için)

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.6 ve 1.7 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kadın Sağlığı Programları yürütülmektedir. Yürütülen söz konusu programları şunlardır:

Evlilik ve gebelik öncesi danışmanlık programı; Programın hedefi önlenabilir nedenlerle meydana gelen anne ölümlerinin önlenmesine katkı sağlamaktır. “Akraba Evliliği”, “Riskli Gebelikler”, “Evlilik ve Gebelik Öncesi Danışmanlık” hizmetleri için ilgili bilimsel komisyon ile Modül geliştirme çalışmaları halen devam etmektedir.

Doğum öncesi bakım programı; Gebe tespit ve izlemlerinin zamanında, klinik protokollere uygun şekilde yaparak anne ölümlerini azaltmayı amaçlayan program kapsamında nitelikli DÖB alan gebelerin izlenme oranı 2009 yılı verilerine göre % 92’ye ulaşmıştır.

Aile planlaması programı; İstenmeyen ve riskli gebelikleri önleyerek anne ve bebek ölümlerini azaltmayı amaçlayan program kapsamında Türkiye genelinde karşılanmamış aile planlaması ihtiyacının 2009 yılında % 2,5’e düşürülmesi hedeflenmektedir. Karşılanmamış aile planlaması ihtiyacı 2009 yılı verilerine göre % 6 düzeyindedir.

Acil obstetrik ve yenidoğan bakım programı; Önlenabilir nedenlerle meydana gelen anne ve yenidoğan ölümlerini etkili sevk sistemi ve güvenli kan nakli hizmetleri ile azaltmayı amaçlayan program kapsamında bugüne dek Program illeri olan Kars, Erzurum, Ardahan, Iğdır, Ağrı’da yönetici eğitimi, destek personel eğitimi, klinisyen eğitimleri yapılmış, 81 ilin temel ve kapsamlı AOYB sevk haritası çıkarılmış, Program 81 ile yaygınlaştırılmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Doğum ve sezaryen programı; Her gebenin sağlıklı ve güvenli olarak hastanede doğum yapmasını, sezaryen oranlarının makul düzeylerde olmasını sağlamayı ve eşitsizlikleri (bölge, yerleşim yeri, yaş, cinsiyet) ortadan kaldırmayı amaçlayan program ile bir sağlık kuruluşunda yapılan doğumların oranı 2009 yılı verilerine göre % 90'a ulaşmıştır.

Doğum sonu bakım programı; Postpartum dönemde önlenebilir nedenlerle meydana gelen anne ve bebek ölümlerini önlemek amaçlayan program kapsamında doğum sonu bakım alan kadın oranı 2008 TNSA verilerine göre % 84,7'e ulaşmıştır.

Gebelere demir desteği programı; Her gebeye, gebeliğinin 4. ayından itibaren 6 ay, doğumdan sonra 3 ay demir desteği sağlamayı amaçlayan program ile gebe, loğusa, anne, bebek ve çocuklara yönelik mikro besin ögesi desteğinden yararlanma oranı 2008 TNSA verilerine göre %79,9'a ulaşmıştır.

Anne ölümlerini izleme programı; Her anne ölümünü nedenlerine yönelik olarak incelemeyi ve önlenebilir nedenlerle meydana gelen anne ölümlerini önlemeyi amaçlayan program ile anne ölüm oranı 2009 yılı verilerine göre yüz binde 18,2 düzeyine indirilmiştir.

Ergen sağlığı ve gençlik programı; Gençlerin sağlığının geliştirilmesi yoluyla riskli gebelik grubunda olan adolesan gebelikleri ve riskli davranışları önlemeyi amaçlayan program kapsamında; 2009'un sonuna kadar Sağlık Bakanlığına bağlı Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin %50'sinde, 2010'un sonuna kadar da %100'ünde Adölesan Polikliniği oluşturulması, USEP hedefleri doğrultusunda 2013 yılına kadar her 250.000; 2015 yılına kadar her 150.000 gence bir genç dostu Cinsel Sağlık / Üreme Sağlığı (CS/ÜS) hizmet birimi oluşturulacaktır. Ergenler ve gençlerle ilgili "özelliği olan" hizmetlerin birinci basamak sağlık hizmetleri içinde verilmesi hedeflenmektedir.

Yaşlı üreme sağlığı programı; Menapoz ve andropoz döneminin komplikasyonlarını önleyerek, kadın ve erkeklerin fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı geçirmelerinin sağlanmasını amaçlayan program çerçevesinde klinik protokollerin hazırlanması için 2009'da Bilim Komisyonu oluşturulmuş, eğitim modülleri ve klinik protokoller geliştirilmiştir.

AÇSAP hizmetlerine erkek katılımının sağlanması programı; Hizmete erkek katılımının sağlanması yoluyla talebi arttırarak anne ve bebek ölümlerinin önlenmesine katkı sağlamayı amaçlayan program kapsamında Türk Silahlı Kuvvetleri Üreme Sağlığı Programı ile 2 milyonun üzerinde er ve erbaşa eğitim verilmiştir.

Kaliteli hizmet sunumunun sağlanması programı; Kaliteli hizmet sunumu ve hizmete olan talep artışını sağlayarak anne ve bebek ölümlerinin önlenmesine katkı sağlamayı amaçlayan program kapsamında, daha önceden başlatılan, üreme sağlığı hizmetlerinin sağlık hizmetlerine entegrasyonu süreci çalışmaları sürdürülmektedir. Sağlık personelinin konuya ilişkin ve doğum öncesi bakım, doğum, doğum sonu bakım hizmetleri konularında hizmet içi eğitim verilmektedir. Ayrıca üreme sağlığı hizmetlerinde yönetimin güçlendirilmesi amacıyla Hizmet kalitesinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için 6 ilde "Hizmet Standartları Uygulaması" gerçekleştirilmiştir.

- Söz konusu stratejiler kapsamında yürütülmekte olan diğer programlar ise şunlardır: Yenidoğana Temel Yaklaşımın Sağlanması Programı (NRP), Bebek ve Çocuk İzlemleri Programı, Yenidoğan Yoğun Bakım Programı, Yenidoğan Taramaları Programı (Fenilketonüri, Kongenital Hipotroidi, İşitme, Görme), Çocuk Beslenmesi Programı (Anne sütünün desteklenmesi, Demir Desteği, D vitamini Desteği, İyotlu Tuz, v.b.), Çocuk Enfeksiyonlarını Önleme Programı ve Bebek Ölümlerini İzleme Programı.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Strateji 1.6 ve 1.7, Sağlık Bakanlığı'na bağlı Kanser Savaş Daire Başkanlığı'nın görev alanına girmektedir. Kanser Erken Tanı ve Tedavi Eğitim Merkezleri (KETEM)'nin sayıları artmakta ve eğitim çalışmaları başarı ile devam etmektedir.

Strateji 1.8. Genç, erişkin ve ileri yaştaki kadın gruplarına yönelik sağlık politikaları ve destek programları geliştirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.8 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Gençlerin devam eden göreceli nüfus ağırlığı nedeniyle yeterince sağlık hizmetine erişilemeyen gençler odak alınmaya, genç yaş gruplarına özgü hizmet yapılandırması oluşturmaya, yaygınlaştırmaya ve dış ulaşım yolları açmak üzere çalışmalar devam etmektedir. Bunları yaparken 2030'larda karşılaşılabilecek yaşlı nüfus da göz ardı edilmemektedir.
- Daha önce Strateji 1.6 ve 1.7 çerçevesinde ayrıntılı bilgi verilen "Ergen Sağlığı ve Gençlik Programı" ile "Yaşlı Üreme Sağlığı Programı"nın yürütülmesine devam edilecektir.

Strateji 1.8'de işbirliği kuruluşu olarak yer alan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Aile Danışma Merkezleri'nde bu gruplara yönelik psiko-sosyal destek hizmetleri verilmekte; ayrıca toplum merkezlerinde her yaştaki kadın gruplarına yönelik olarak sağlık hizmetlerinden yararlanmaları ve bu konuda doğru talepler üretmelerini destekleyecek bilgi ve bilinç yükseltmeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Strateji 1.9. İleri yaştaki kadınlara yönelik kurumsal ve hizmet amaçlı destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı; SHÇEK

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.8 kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların Strateji 1.9'u da kapsadığı ifade edilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.9 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Yaşlılara yönelik ücretli ve ücretsiz bakım hizmetleri gerçekleştirilmektedir. Yaşlı danışma merkezleri ile bakım hizmetlerinden yararlanmak istemeyen yaşlılar için ise sosyal yaşama katılım ve destek mekanizmaları oluşturulmuştur.
- Yaşlılara Huzurevleri, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri ve Yaşlı Hizmet Merkezleri kanalı ile direkt olarak hizmet götürülmekte, bunun yanı sıra kurum dışındaki kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinince açılacak huzurevlerinin kurulması, teşvik edilmesi, hizmet ve personel standartlarına ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. 2009 yılı Ekim ayı itibariyle Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı 81 huzurevinde toplam 8126 kapasite bulunmakta ve söz konusu

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

kuruluşlarda 2760'ı kadın, 4359'u erkek olmak üzere toplam 7119 yaşlıya hizmet verilmektedir.

- Yaşamını evde yalnız veya ailesi ile birlikte sürdüren 60 yaş üstündeki yaşlıların yaşam kalitesini arttırmak, boş zamanlarını değerlendirmek, sosyal-psikolojik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasında rehberlik ve mesleki çalışmalar yapmak, sosyal ilişkilerini ve aktivitelerini arttırmak amacıyla 5 Yaşlı Hizmet Merkezinde toplam 1000 yaşlıya hizmet verilmektedir.

Strateji 1.10. Sağlık personeli yetiştiren fakülte ve yüksekokulların müfredatlarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularının yer alması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: YÖK

YÖK tarafından Strateji 1.10 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Aralık 2009'da tüm üniversite rektörlüklerine yazı gönderilerek Eğitim Fakültelerinin lisans ve yüksek lisans programlarında, iletişim ve sağlık personeli yetiştiren fakültelerin müfredatlarında "toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet" konularının yer alması gerektiği duyurulmuştur.
- Aralık 2009'da toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında üniversitelerin gerçekleştirdiği uygulamalara ilişkin bir çerçeve çizilerek yöntem belirlenmesi amacı ile Ankara'da bulunan üniversitelerden temsilcilerin katılımı ile bir çalışma grubu oluşturulmuştur.
- "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planlarında", üniversitelerin sorumlu ya da işbirliği kuruluşu olarak yer aldığı eylem başlıklarında yapılanları tespit etmek üzere bütün üniversitelere yazı gönderilmiştir.
- Toplam 14 üniversitenin "Öğrenci Sağlık Merkezlerinde", "Gençlik Danışma Birimleri" kurulmuş olup konuya ilişkin olarak öğrencilerin bilgilendirilmesi amacıyla seminerler ve eğitimler düzenlenmektedir.

Strateji 1.11. Sağlık Bakanlığı personeli arasından oluşturulacak eğitici havuzu ile tüm illerde sağlık personeline toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında duyarlılık eğitimi verilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, KSGM

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin ilgili tedbirleri gereğince, Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğiyle "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Personelinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Protokolü" 3 Ocak 2008'de dönemin bakanları tarafından imzalanmıştır. Şubat 2010 itibariyle yaklaşık 50.000 sağlık personeli eğitilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.12. Sağlık Sektörü İçin Ulusal Stratejiler ve Eylem Planı (2005-2015) hedefleri doğrultusunda kırsal alanlar öncelikli olmak üzere tüm Türkiye’de anne ölümlerinin azaltılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.12 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Toplumun doğurganlık tutum ve davranışındaki azalma eğilimine rağmen, 30-34 yaş grubunda 1978’den beri ilk kez ve sadece bu grupta son beş yılda bir artış yaşanmıştır. Bu durum eğitilmiş kadınların doğurganlıklarını erteleme yönündeki davranışlarının bir sonucu olup bu eğilimin ileriki dönemlerde de artarak süreceği düşünülmektedir. 35 yaş üzerindeki gebelik ve doğumların risklerini ortadan kaldırmak veya etkisizleştirmek yönünde program oluşturma çalışmaları sürdürülmektedir.
- TNSA 2008 verilerine göre ana sağlığı hizmetlerinden yararlanma oranında, doğum öncesi bakım alma oranında, sağlık personeli yardımıyla yapılan doğumlar ve sağlık kuruluşlarında yapılan doğumlarda artış yaşanmıştır.
- Anne ve bebek ölümleri veri sistemi oluşturulmuştur.
- Daha önce açıklanan ve yürütülmeye devam eden programlar arasında yer alan Evlilik ve Gebelik Öncesi Danışmanlık Programı, Doğum Öncesi Bakım Programı, Aile Planlaması Programı, Acil Obstetrik Bakım Programı, Doğum Sonu Bakım Programı, Anne Ölümlerini İzleme Programı ve AÇSAP Hizmetlerine Erkek Katılımının Sağlanması Programı Strateji 1.12’ye de hizmet edecektir.

HEDEF 2: Sağlık Konusunda Doğru Davranış ve Tutum Geliştirilecektir.

Strateji: 2.1. Kadınların sağlık hizmetlerine erişiminin önemini vurgulayan bilinçlendirme çalışmaları yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, KSGM

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Nüfusun kent-kır dağılımı kent lehine değişmekte, göç vb. şekilde birdenbire kentli oluveren insanlar, kentlerin yerleşik insanları düzeyinde olumlu sağlık arama davranışları geliştirememekte, sağlığın korunması ve yeniden kazanılması zorlaşmakta, sağlık göstergeleri kimi yerlerde kırsal alanın da altına düşmektedir. Bu çerçevede Hedef 1 kapsamında belirtilen çalışmalar, Strateji 2.1’e de hizmet edecektir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Genel Müdürlük tarafından düzenlenen “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitim Programı” ile gerek yurtiçi gerekse yurtdışında gerçekleştirilen etkinliklerde

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“Kadın ve Sağlık” konusuna özel önem verilmekte, konunun uzmanları tarafından katılımcılar bilgilendirilmektedir.

- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yıllık olarak hazırlanan “TRT Genel Yayın Planı”nda “Kadın ve Sağlık” konusuna yer verilmesi Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce önerilmiştir.
- Strateji 1.11 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar Strateji 2.1’e de hizmet edecektir.

Strateji 2.2. Kadınların üreme sağlığı başta olmak üzere genel sağlık konuları hakkında bilinçlendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, SHÇEK, GAP İdaresi Başkanlığı

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Hedef 1 kapsamında bahsedilen çalışmaların Strateji 2.2’ye de hizmet edeceği belirtilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.2 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Toplum Merkezlerinde ve Aile Danışma Merkezlerinde uygulanmakta olan yapılandırılmış aile ve ebeveyn eğitimi programlarında hedef kitle kadınlar olarak belirlenmiş ve bu programlarda öncelikle kadın üreme sağlığı olmak üzere genel sağlık, hijyen ve beslenme konularına ayrıntılı olarak yer verilmektedir.
- Hizmet verilen bölgede bulunan il sağlık müdürlükleri, sağlık ocakları, üniversitelerin ilgili bölümleri ile yapılan işbirlikleri kapsamında eğitim seminerleri, söyleşiler ve paneller düzenlenmektedir.

Strateji 2.2’de işbirliği kuruluşu olarak yer alan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından basımı gerçekleştirilen ve dağıtımı sürdürülen “Kadının Statüsü ve Sağlığı ile İlgili Gerçekler” isimli kitabın bir bölümünde üreme sağlığına yer verilmektedir.

Strateji 2.3. Erkeklerin aile planlaması, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve üreme sağlığı başta olmak üzere kadın sağlığı konusunda bilinçlendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Hedef 1 kapsamında bahsedilen çalışmaların Strateji 2.3’e de hizmet edeceği belirtilmiştir. Söz konusu çalışmalar arasında yer alan Kadın Sağlığı Programları kapsamında bulunan “AÇSAP hizmetlerine erkek katılımının sağlanması programı” ile anne ve bebek ölümlerinin önlenmesine katkı sağlanması amaçlanmakta olup program kapsamında Türk Silahlı Kuvvetleri Üreme Sağlığı Programı ile 2 milyonun üzerinde er ve erbaşa eğitim verilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 2.4. Kadın sağlığı konusunda eğitim ve bilinçlendirme etkinliklerinde uzmanlaşmış STK'ların yer alması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, SHÇEK, KSGM, GAP İdaresi Başkanlığı, Yerel Yönetimler.

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Alanda “kadın ve sağlık” konusunda hizmet veren tüm kurum ve kuruluşlarla olduğu gibi sivil toplum kuruluşlarıyla da yakın işbirliği çalışmaları sürdürülmektedir. Son dönemde Willows Foundation ve TAPV ile “güvenli annelik” konusunda ortak projeler yürütülmektedir. Türkiye Üreme Sağlığı Programı sürecinde yürütülen çalışmalara ilişkin detaylı bilgi ve listeler Sağlık Bakanlığı Resmi Web sitesinde (www.saglik.gov.tr) linkler başlığı altında Türkiye Üreme Sağlığı Programı-Hibe Projesi ikonu altında yer almaktadır.

İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Büyükşehir Belediyelerinde özellikle göç almış yoksul semtlerde kadın sağlığı konusunda ücretsiz taramalar yapılmakta, üreme sağlığı, kanser, aile planlaması konularında eğitim ve seminerler düzenlenmekte, belediye ve özel hastanelerin işbirliğiyle taramalar yapılmakta, kadın koordinasyon merkezlerinde kadını bilinçlendirici eğitimler verilmekte, halk eğitim merkezleri işbirliği ile seminerler düzenlenmektedir.
- İl Özel İdarelerinin sağlık ocağı, ek hastane binası, sağlık lojmanı yapımı, mamagrofi cihazı alımı, eğitim ve seminer gibi sağlık harcamalarına bütçelerinde önemli pay ayrılmaktadır.
- Büyükşehir Belediyelerinde hasta bakımı yapan kadınlara destek olmak amacıyla üniteler kurulmakta, mali imkanı bulunmayan küçük belediyeler ise özel sektör desteği, vakıflar, yurtiçi ve yurt dışından kardeş belediyeler ile işbirliği içinde sosyal görevlerini yerine getirmek üzere çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Konuya ilişkin çalışan derneklerin toplum merkezleri ile işbirliği yapmayı talep etmeleri halinde eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri birlikte yürütülmektedir.
- Toplum Merkezlerinde kadın sağlığı konusunda eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Toplum Merkezlerinin bulunduğu bölgede yer alan sağlık ocakları ve ildeki İl Sağlık Müdürlükleri ile yapılan işbirliklerinin yanı sıra ilde konu ile ilgili STK'ların bulunması halinde onlarla da işbirlikleri gerçekleştirilmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Strateji 2.2 kapsamında belirtilen eğitim programlarının büyük kısmı STK'lar tarafından hazırlanarak Kurumla işbirliği içerisinde uygulanmakta, bu bağlamda STK'ların program hazırlamaları teşvik edilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Genel Müdürlük tarafından düzenlenen “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitim Programı” ile gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında vatandaşlara ve Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik düzenlenen aktivitelerde konunun uzmanları tarafından kadın sağlığı konusunda bilgilendirilme yapılmaktadır.
- 2010 yılında “kadın sağlığı ve anne çocuk sağlığı hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunmak” amacıyla sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla “Kadın ve Sağlık” konulu bir panel düzenlenecektir.

Strateji 2.5. Engelli kadınlara sağlık eğitimi verilmesine ilişkin çalışmalar yapılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, SHÇEK

Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından Strateji 1.3 kapsamında belirtilen çalışmaların Strateji 2.5'i de kapsadığı ifade edilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.5 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Engelli kadınlara yönelik hizmet veren kuruluşlarda kişisel bakım programının hazırlık çalışmaları devam etmektedir.
- Aile Danışma Merkezleri ve toplum merkezlerinde verilmekte olan tüm hizmetlerden özürlü kişilerin de yararlanması için gerekli önlemlerin alınması teşvik edilmektedir.
- Özürlü kişilerin katılımlarını engelleyecek koşulların ortadan kaldırılmasına ilişkin yeni kuruluş binası yapımında gerekli özenin gösterilmesi, yönetmeliklerde bu konuların yer alması, bu kuruluşlarda özürlü meslek elemanlarının görev yapmasının önündeki engellerin kaldırılması gibi önlemler alınmaktadır.

Strateji 2.6. Erken evliliklerin ve akraba evliliklerinin kadın ve çocuk sağlığına olumsuz etkileri hakkında toplumun bilinçlendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, KSGM, Valilikler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Gen. Müd.

Aile Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.6 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Yürütülen iki adet projeden ilki “Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması”dır. İkincisi ise aile eğitimine yönelik bir model oluşturmayı amaçlayan “Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi”dir. Proje kapsamında hazırlanacak müfredatın; hukuk, sağlık, medya gibi genel başlıklar altında bireylerin

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

kişilik gelişimlerine katkıda bulunmak, evliliğe hazırlamak, ailelerin ebeveynlik sorumlulukları kazanmalarına yardımcı olmak, aile bağlarını güçlendirmek, çocuk eğitimi ve gelişimi konusunda aileleri bilgilendirmek, ailelere destek olmak (özellikle dezavantajlı çocuklar ve bireyler konusunda), çocukları okula hazırlamada ve çocukların okul yaşantılarında ailelerin etkili olmalarını sağlamak hedefleri hayata geçirilecektir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.6 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Toplum Merkezlerinde kadınlara yönelik yapılan faaliyetlerin genel hedefleri içinde bu konu yer almakta, yapılan tüm çalışmalarda sosyal, ekonomik ve sağlık boyutlarında yaşanan olumsuz etkilere ilişkin bilgiler verilmekte, hizmet verilen bölgede bulunan diğer kamu kurumları ve üniversitelerin ilgili bölümleri ile yapılan işbirlikleri kapsamında eğitimler, söyleşiler ve paneller düzenlenmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından Strateji 2.6 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Dini nikahla evlilikler erken yaşlara çekilmekte bu nedenle resmi nikah belgelerini görmeden dini nikah yapılmaması konusu üzerinde önemle durulmaktadır.
- “Erken evlilikler” projesini yürüten Uçan Süpürge'nin toplantılarına katılıp Aile İrşat ve Rehberlik Bürolarına bu konuda hazırlanan bilgi notları gönderilmiştir.
- TBMM bünyesinde oluşturulan “Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Erken Evlilikleri Önleme Komisyonu”na katkı sağlanmıştır.
- Van’da 27 Mayıs 2008 tarihinde gerçekleştirilen İl Müftüleri Toplantısı Sonuç Bildirgesi’nde kız çocuklarının çocuk denecek yaşta ve zorla evlendirilmelerinin dinen uygun olmadığı vurgulanmıştır.
- Kız çocuklarının okullaşmasına katkı sağlamak ve kamuoyunu bu konuda bilinçlendirmek amacıyla 2006 yılında başlayan “Kız Çocukları Okulsuz Kalmasın” kampanyası İl Müftülüklerince yürütülen çalışmalarla devam etmektedir. Kampanya çerçevesinde, İl Müftüleri toplantılarında alınan kararlar neticesinde taşra teşkilatının katkısıyla 2008-2009 öğretim yılında 2403 kız öğrencinin asgari 40 TL’lik burs temin edilerek okullaşması sağlanmıştır.
- 12-16 Ekim 2009’da Ankara’da yapılan IV. Din Şurası’nın gündeminde “kız çocuklarının okullaşması” yer almıştır.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadının cinsel sağlığı konularına yer verilen eğitim seminerine 130 Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu personeli katılmış; kadınlara yönelik irşat faaliyetleri kapsamında 2008 yılında “kadın sağlığı” konusunda 35, “kızların okullaşması” konusunda ise 102 faaliyet (konferans, vaaz) düzenlenmiş; genel irşat faaliyetleri kapsamında 2009 yılında sağlık konularının farklı açılardan ele alındığı 62 hutbe okutulmuş, genel sağlık konulu 43 konferans verilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- İstanbul İl Müftülüğü bünyesinde Hayat Sağlık ve Sosyal Hizmetler Vakfı ile ortaklaşa 18 ilçede 909 personel için “Üreme Sağlığı Eğitim Programı” düzenlenmiştir.
- 961 Kur’an kursu öğreticisi kadın personele psikolojik eğitim semineri verilmiş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kadın Sağlığı Merkezi eğitimcileri tarafından 343 Kız Kur’an Kursunda sağlık semineri düzenlenmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanlığı “Kadına Karşı Ayrımcılık ve Şiddetin Durdurulması Projesi”ni Uluslararası Af Örgütü ile birlikte 2006 yılından itibaren yürütmektedir. Proje kapsamında 2008 yılında 4, 2009 yılında 3 atölye çalışması gerçekleştirilmiş ve toplam 175 personel katılım sağlamıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında 14 Ekim 2009 tarihinde “ana çocuk sağlığı ve üreme sağlığı” konusunda bir protokol imzalanmıştır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.6 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kurulan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu’nun alt Komisyonunda erken evlilikler konusunda sunum yapılmıştır.
- Gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında katılım sağlanan ve düzenlenen tüm etkinliklerde erken evliliklerin kadın sağlığı üzerindeki olumsuz sonuçlarına vurgu yapılmaktadır.
- Erken ve zorla evliliklerin, kadın ve çocuk sağlığına ilişkin olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılmasına yönelik toplumsal zihniyet dönüşümünün sağlanması oldukça önemlidir. Bu çerçevede Diyanet İşleri Başkanlığı ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordineli bir şekilde çalışarak hizmet içi eğitimlerde din görevlilerine resmi nikah olmaksızın dini nikahın yapılmasının suç olduğu belirtilmektedir.

HEDEF 3: Kadın Sağlığına İlişkin Araştırmalar, Bilimsel Çalışmalar ve Bilgiler Yaygınlaştırılacaktır.

Strateji 3.1. Kadın sağlığı araştırmalarının yaygınlaştırılması ve desteklenmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler

Sağlık Bakanlığı/AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 3.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- İlki 1993 yılında olmak üzere 1998, 2003 ve 2008 yıllarında gerçekleştirilen Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) dışında bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da dahil olmak üzere kurum/kuruluşlar ile işbirlikleri gerçekleştirilmekte, teknik destek çalışmaları yürütülmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 3.2. Tüm sağlık istatistiklerinin cinsiyet temelli olarak tutulmasının sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Sağlık Bakanlığı, TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Strateji 3.2 kapsamında gerçekleştirilen alışmalar:

- Tüm araştırmalarda istatistikleri cinsiyet temelli olarak tutulmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“YETKİ VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIM”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantıların Tarihi ve Yeri: 25.04.2009-21.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü’nden katılım sağlanmıştır.

Raporun Dayanakları: Toplantıya katılım sağlayan kurumlar tarafından yapılan sunumlar ve söz konusu kurumlar tarafından gönderilen raporlar

HEDEF 1: Yetki ve Karar Alma Süreçlerinde Kadın Temsiliyetinin Artırılması İçin Farkındalık Yaratılacak, Bilgi ve Bilinç Düzeyi Artırılacaktır.

Strateji 1.1 Kadınların panel, seminer, konferans, kitap, broşür vb. araçlarla detaylı bir şekilde siyasal hak ve ödevleri konusunda bilgilendirilmesi

Strateji 1.2 Parlamentoda, yerel yönetimlerde ve muhtarlık görevlerinde kadınların yer almasının önemi hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.1 ve 1.2. kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişinin Yıldönümü olan 5 Aralık gününde her yıl çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.
- 2009 yılında “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitim Programı” kapsamında 771 kişiye eğitim verilmiştir. Söz konusu Eğitim Programında kadınların yetki ve karar alma mekanizmalarına katılımları hususuna da değinilmekte, dolayısıyla katılımcıların bu konuda farkındalık kazanmaları ve bilinçlendirilmeleri sağlanmaktadır. Eğitim programlarına 2010 yılında da devam edilecektir.
- Gerek Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü gerekse kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve üniversiteler tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında, panel, sempozyum gibi çalışmalarda yetki ve karar alma süreçlerinde kadınların katılımlarının artırılmasına yönelik farkındalık sağlamak, bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmek üzere kadınların siyasal hak ve ödevlerinin önemine vurgu yapılmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Strateji 1.3. Gerek özel sektör gerekse kamuda kadınların karar alma mekanizmalarında yer aldığı olumlu rol modellerinin tanıtılması için çalışmalar yapmak

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TRT

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından Strateji 1.3 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Siyaset ve eğlence programları da dahil olmak üzere her tür programda toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının yansıtılmasına yönelik çalışmaların yapılmakta olduğu, bu konuda yeterli duyarlılığın oluşması çalışmalarına devam edildiği, olumlu rol modellerin programlarda yer aldığı/alacağı belirtilmektedir.

Strateji 1.4. Kamu sektöründe yetki ve karar alma mekanizmalarının her düzeyinde cinsiyet temelli verilerin düzenli olarak toplanması ve yayımlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Devlet Personel Başkanlığı

Devlet Personel Başkanlığı tarafından Strateji 1.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- PERNET Projesi ile bilgi sistemi oluşturulmuş; ancak söz konusu sistemin altyapısı hazır olmasına rağmen henüz uygulamaya girmemiştir.
- Üç ayda bir kamu kurum ve kuruluşları kadın erkek oranlarını Devlet Personel Başkanlığına iletmektedirler. Gönderilen söz konusu üçer aylık bilgiler esas alınarak hazırlanan cinsiyet temelli personel dağılımını gösteren veriler, Devlet Personel Başkanlığına ait www.dpb.gov.tr internet sayfasının istatistikler bölümünde yayımlanmaktadır. Devlet Personel Başkanlığı'nın 2009 yılı verilerine göre kamu kurum ve kuruluşlarında toplam üst düzey yönetici sayısı 38.982'dir. Kadın üst düzey yönetici sayısı ise 6.816 olup, toplam üst düzey yöneticiler içindeki kadın üst düzey yönetici oranı %17,5'dir.

Söz konusu Başkanlığın 2009 yılı verilerine göre;

79 Müsteşar Yardımcısının 2'si, 43 Bağlı Kurum Genel Müdürünün 5'i, 98 Genel Müdürün 4'ü, 387 Genel Müdür Yardımcısının 32'si, 871 Daire Başkanının 128'i, 427 Vali Yardımcısının 7'si, 945 Kaymakamın 20'si, 3.224 İlçe Müdür Yardımcısının 281'i, Unvanlı Müdürlerin 11.849'nun 2844'ü kadındır.

Öte yandan; Dışişleri Meslek Mensuplarından 2.009'nun 505'i, 12.641 Hakim ve Savcı'nın 2.937'si, 596.415 Öğretmen'in 277.041'i, 74.379 Doktor'un 23.612'si, 11.054 sağlık personelinin 7.146'sı, 2.577 Hukuk Müşaviri ve Avukat'ın 1.534'ü kadındır.

Strateji 1.5. Kadınların parlamentoda ve yerel yönetimlerde temsilini artırmak üzere tüm toplumsal tarafların katılacağı tartışma ortamlarının oluşturulması ve çıktılarının topluma duyurulması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: KSGM

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 1.5 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Tüm tarafların katılımıyla düzenlenen toplantılarda yapılan sunumlarda kadınların yetki ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının önemine vurgu yapılmaktadır.

Strateji 1.6. Kadınların siyasete katılımı konusunda farkındalık yaratmak için toplumun farklı kesimlerinden kadınları bir araya getiren platformlar olan kadın konseyleri ile birlikte yerel seviyede çalışılması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler YG 21 Kadın Meclisleri

İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- Yerel yönetimlerde reform getiren 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun ilgili maddeleriyle yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek amacıyla kurulan ve çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığı'nın yayımladığı yönetmeliklerle belirlenen -Kent Konseyleri, İhtisas Komisyonları ve gönüllü katılımlar- düzenlemelerle yerel kadın örgütlerinin kent yaşamına katılımını sağlayan imkanlar getirilmiştir. Kent Konseyleri bünyesinde 81 ilde Kadın Konseyleri bulunmaktadır.
- Ortaklıklar ve işbirliği çerçevesinde Proje ve Programlar geliştirilmiş; Birleşmiş Milletler, İçişleri Bakanlığı, KA-DER ve VAKSA (Sabancı Vakfı)'nın 2 yıllık "Birleşmiş Milletler Kadınların ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı"nı yürütmüşlerdir. Bu Program çerçevesinde mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin; ulusal ve yerel düzeyde eşitliğin gerçekleştirilmesi için uygun ortam yaratılması, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması, kadın ve kız çocuklarının ihtiyaçlarına yönelik yerel hizmet modellerinin geliştirilmesi, halkın kadın ve kız çocuklarının hakları konusunda bilgilendirilmesi yoluyla ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. VAKSA, bütçenin üçte birini sağlayarak programa destek vermiş, bu bağlamda özel sektör fonlarının da eşitlik çalışmalarına yönlendirilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Program farklı özellikteki 6 ilde (Van, Nevşehir, İzmir, Kars, Trabzon, Şanlıurfa) yürütülmüştür.

HEDEF 2: Kadınların Siyasal Hayata Katılımı İle Yetki ve Karar Alma Süreçlerinde Yer Almasına Katkıda Bulunacak Düzenlemeler Yapılacaktır.

Strateji 2.1. Yerel yönetimler kapsamında ülkemizde sayısı 40 civarında olan kadın meclisi sayısının artırılması ve bu meclislerde alınan kararların uygulamaya yansıtılmasının sağlanması.

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Yerel Yönetimler

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

İçişleri Bakanlığı/Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.1 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde sadece 17 kadın belediye başkanı vardır. Söz konusu belediye başkanlarından sadece 2'si il belediye başkanı (Aydın-Tunceli), diğer 15'i ise ilçe ve beldelerden seçilmiştir.
- İçişleri Bakanlığı'nın desteklediği UNDP Projesi olan "Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi Projesi" kapsamında 60 yerel yönetimde "Kadın Meclisleri", "Kadın Komisyonları" ve "Kadın Platformları" oluşturulmuştur.
- Strateji 1.6 kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler Strateji 2.1 kapsamında da değerlendirilebilir.

Strateji 2.2. İşçi-işveren sendika ve konfederasyonları ile meslek odalarında var olan kadın birimlerinin etkinliğinin artırılması

Strateji 2.3. Kadın birimleri olmayan işçi-işveren sendika ve konfederasyonları ile meslek odalarında bu birimlerin kurulması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: İşçi-İşveren Sendika ve Konfederasyonları, Meslek Odaları Memur-işçi sendika ve konfederasyonlarında kadın birimleri yer almaktadır. Söz konusu sendika ve konfederasyonlar arasında yer alan Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) bünyesinde Kadın Sekreterliği, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) bünyesinde Kadın Dairesi, Hak-İş Konfederasyonu bünyesinde Kadın Platformu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) bünyesinde Kadın İşçiler Bürosu bulunmaktadır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini tarafından Strateji 2.2 ve 2.3 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- TOBB'un 1552 genel kurul delegesinden 9'u kadın olup, aktif olarak komisyonlarda faaliyet göstermektedirler.
- TOBB Kadın Girişimciler Kurulu tarafından Uluslararası alanda gerçekleştirilen çalışmalardan biri, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret ve Sanayi Odası Kadın Girişimciler Konseyi 1. Toplantısının Mart 2009 tarihinde gerçekleştirilmesidir.
- 2007 yılında TOBB bünyesinde kurulan Kadın Girişimciler Kurulu, 74 ilde yapılanmasını tamamlamış olup diğer illerde de yapılanma çalışmaları devam etmektedir. TOBB bünyesindeki odalarda yönetim kademelerinde çalışanların kadın erkek oranları ilden ile, bölgeden bölgeye farklılık gösterebilmektedir. Cinsiyete dayalı veriler göz önünde bulundurularak odalar arasında bir veri tabanı oluşturulmuştur. Yönetim kademelerinde konuyla ilgili bir farkındalık oluşmuş, 150 kadın oda seçimlerini kazanmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) tarafından Strateji 2.2 ve 2.3 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- TİSK bünyesinde “Kadın” birimi bulunmamaktadır. Kadın konusuyla ilgili çeşitli yayınlar bastırılmakta, OECD ülkelerindeki istatistiki bilgileri düzenli olarak takip edilmektedir. Kadın konusu eğitim ve çalışma hayatı bağlamında ele alınmakta, işletmelerde işgücü maliyeti anketleri yapılmakta, veriler ise kadın erkek olmak üzere ayrıştırılmaktadır. TİSK’in yönetim kurulunda ise 29 kişi yer almakta olup bunlardan 2’si kadındır.

Strateji 2.4. Yetki ve karar alma süreçlerine hazırlamak üzere, eğitimde kız çocuklarının özellikle sınıf başkanlığı ve okul temsilciliği gibi görevlerde yer alması için teşvik edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB

MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 2.4 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- AB ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen “Developing an Entrepreneurial Climate in VET Sector (ENTReVET) (Meslekî Eğitim Sektöründe Girişimcilik İklimi Geliştirme)” isimli proje kapsamında, kız çocuklarının girişimcilik becerilerinin geliştirilmesine yönelik 5 pilot ilde çalışmalar yapılmakta, okullarda mini şirketler kurulmakta ve şirketi kuran grup, şirketlerini topluluk önünde MEB yöneticilerine tanıtılmaktadır. Şirketi tanıtan öğrencilerin kız öğrencilerden olmasına özellikle özen gösterilmektedir.

HEDEF 3: Kamu Politikaları Kadın-Erkek Eşitliğini Sağlar Hale Getirilecektir.

Strateji 3.1. Kamu kuruluşlarında orta ve üst düzey yönetici atamalarında kadın-erkek eşitliğini gözeterek yaklaşımların benimsenmesi

Strateji 1.4’te kamu kuruluşlarında orta ve üst düzey yönetici sayıları kadın/erkek olarak yer almaktadır.

Strateji 3.2. Çalışma hayatında yönetici konumdaki kadın sayısının artması için gerekli desteğin sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: Tüm kamu kurum kuruluşları (Strateji 3.1 ve 3.2 için)
MEB Personel Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 3.1 ve 3.2 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar:

- MEB Merkez Teşkilatı ile İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde ve okul yöneticiliklerine 657 sayılı kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde atama yapılmakta

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

olup kadın personelin yönetici kadrolara atanması önünde bir engel bulunmamaktadır. Bununla birlikte kadın yönetici sayısını arttırmak üzere 13.08.2009/27318 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelikle “Atölye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmenlerinden mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları müdür yardımcılığına ve müdür başyardımcılığına başvuruda bulunanlar ile yatılı kız öğrencisi bulunan eğitim kurumu yöneticiliklerine başvuruda bulunan bayan adaylara, değerlendirme sonucu çıkan toplam puanın %15’i ayrıca ek puan olarak eklenir.” maddesine yer verilerek kadınlara karşı olumlu ayrımcılık yapılmıştır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“KADIN VE MEDYA”

2009 YILI İZLEME VE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI RAPORU

Toplantının Tarihi ve Yeri: 21.04.2009-16.12.2009/ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Katılım Sağlayan Kurumlar: Anadolu Ajansı, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Yükseköğretim Kurulu.

Raporun Dayanakları: Toplantıya katılım sağlayan kurumlar tarafından yapılan sunumlar ve söz konusu kurumlar tarafından gönderilen raporlar.

Hedef 1: Medyada toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlılığın geliştirilmesi ve medyadaki cinsiyetçi temsillerin dönüştürülmesi için sektörde çalışanların (her kademedede) ve ilerleyen dönemde çalışma potansiyeline sahip olan bireylerin konuya ilişkin farkındalıkları arttırılacak ve uygulamalar izlenecektir.

Strateji 1.1: Hizmet içi eğitim programlarına toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun dâhil edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TRT, RTÜK, BYEGM

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) tarafından Strateji 1.1 kapsamında yapılan çalışmalar;

- 2010 yılında gerçekleştirilecek hizmet içi eğitim programlarına toplumsal cinsiyet eşitliği konusu dâhil edilmiştir.

Strateji 1.2: Özel radyo ve televizyon çalışanlarına RTÜK tarafından, yerel düzeydeki medya çalışanlarına BYEGM tarafından verilmekte olan eğitimlere toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun dâhil edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: RTÜK, BYEGM

RTÜK tarafından Strateji 1.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

- 2009 yılında bölgesel ve yerel televizyon ile radyo kuruluşlarının yayınlarının Üst Kurul adına izleyerek kayda alan Emniyet Genel Müdürlüğü izleme birimlerinde görev yapan personele yönelik eğitimlerde toplumsal cinsiyet eşitliği konusuna yer verilmiştir. Söz konusu eğitim, 2010 yılında da devam edecektir.

BYEGM tarafından Strateji 1.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- 2007 yılından itibaren yerel medya çalışanlarına yönelik olarak düzenlenen eğitimlere kadın erkek eşitliği konusu dâhil edilmiştir. Haziran 2009’da gerçekleştirilen eğitimde ise “Medyada Kadın Olmak” konusuna yer verilmiştir.

Strateji 1.3: Medya okuryazarlığı dersinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini kapsaması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: RTÜK, MEB

Strateji 1.4: RTÜK’e yapılan şikayet başvurularında kullanılan formlara “cinsiyetçilik” kategorisinin eklenmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: RTÜK

RTÜK tarafından söz konusu Strateji 1.4 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Yayın içeriği ve belirlenen “Kod” kapsamında “Türk Aile Yapısına ve Ahlaka Aykırılık, Cinsellik ve Müstehcenlik, Kadına Yönelik Şiddet, Kişilik Haklarına Aykırılık, Ayrımcılık” olmak üzere şikâyet başvuruları 5 kategoride ele alınmakta olup cinsiyetçiliğe yönelik şikayetler “Ayrımcılık” kategorisi altında değerlendirilmektedir.

Strateji: 1.5. Toplumsal cinsiyet eşitliği konularına iletişim fakültelerinin lisans programlarında yer verilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: YÖK

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından Strateji 1.5 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Aralık 2009’da tüm üniversite rektörlüklerine yazı gönderilerek Eğitim Fakültelerinin lisans ve yüksek lisans programlarında, iletişim ve sağlık personeli yetiştiren fakültelerin müfredatlarında “toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet” konularının yer alması gerektiği duyurulmuştur.
- Aralık 2009’da toplumsal cinsiyet ve kadına yönelik şiddet konularında üniversitelerde gerçekleştirilen uygulamalara ilişkin bir çerçeve çizilerek yöntem belirlenmesi amacı ile Ankara’da bulunan üniversitelerden temsilcilerin katılımı ile bir çalışma grubu oluşturulmuştur.
- “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planlarında”, üniversitelerin sorumlu ya da işbirliği kuruluşu olarak yer aldığı eylem başlıklarında yapılanları tespit etmek üzere bütün üniversitelerden bilgi istenmiştir.

Hedef 2: Medya sektöründe çalışan kadın oranı ve karar alma noktalarında temsiliyetleri arttırılacaktır.

Strateji: 2.1. Medya sektöründe çalışan kadın sayı ve konumlarının ayrıntılı tespitine yönelik araştırma yapılması

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Strateji 2.1 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Gazete ve dergi kuruluşlarına yönelik düzenlenen Yazılı Medya Araştırması kapsamında yapılan anketlerde eğitim düzeyine göre çalışan kadınların sayıları sorulmaktadır. 2008 yılı Kasım ayı itibariyle gazete ve dergilerde çalışan kişi sayısı 52.450 olup bunların % 29,3'ünü kadınlar oluşturmuştur. Kadınlar yazılı medyada, basım (%5,3) ve dağıtım (%3,3) bölümlerinden ziyade yayın bölümünde (%91,4) çalışmaktadır. Çalışan kadınların %31,6'sı lise ve altı, %58,6'sı ön lisans ve lisans, %9,8'i ise yüksek lisans ve doktora mezunu iken toplam çalışanların %42,6'sı lise ve altı, %48,1'i ön lisans ve lisans, %9,3'ü ise yüksek lisans ve doktora mezunudur. Fakat görsel medya için şu anda bir çalışma bulunmamaktadır.

Strateji 2.2: Medya konusuyla ilgili çalışmalar gerçekleştiren kurumlarda kadınların karar alma süreçlerine katılımlarının sağlanması

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: RTÜK, TRT, BYEGM, Anadolu Ajansı

RTÜK tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

- RTÜK'te görev yapan 3 bölge müdürünün ve 9 daire başkanının tamamı erkek; 3 bölge müdür yardımcısının 1'i, 6 daire başkan yardımcısının 1'i, 3 hukuk müşavirinin 1'i, 19 uzman denetçinin 4'ü, 8 müdürün 4'ü, 340 uzmanın 82'si (% 24) ve 61 uzman yardımcısının 21'i (%35) kadındır.

TRT tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Kurumda çalışan personelin %28,5'i (7182 çalışanın 2049'u) kadındır. Yönetici konumunda çalışan kadınların oranı ise %22,5'tur (396 yöneticinin 89'u).

BYEGM tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Kurumda görev yapan daire başkanlarının tamamı erkektir. Şube müdürü ve üzerindeki yönetici kadrolarında görev yapanların %22'si (32 yönetici arasından kadındır. Tüm BYEGM personelinde ise kadın oranı %39'dur (275 çalışan arasından 108).

Anadolu Ajansı tarafından Strateji 2.2 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Yönetim Kurulunda görev yapan 5 kişiden 1'i kadındır.

Hedef 3: Kadınların internet ve bilgisayar gibi yeni iletişim teknolojilerini de kapsayacak şekilde tüm iletişim araçlarına erişimi ve kullanılabilirliği arttırılacaktır.

Strateji 3.1: Kadınların internet ve bilgisayar gibi yeni iletişim teknolojilerine erişimlerinin ve kullanımlarının artırılması için verilen eğitimlerin yaygınlaştırılması, eğitimlere katılım önündeki engellerin kaldırılması ve kadınların teşvik edilmesi

Sorumlu Kurum Kuruluşlar: MEB, Yerel Yönetimler

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından Strateji 3.1 kapsamında yapılan çalışmalar;

- Yaygın eğitim kapsamında yürütülen çalışmalar Strateji 3.1'e hizmet etmektedir. Ulaştırma Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yetişkinlerin (çalışanlar, işsizler, ev kadınları ve emekliler) internet erişimlerinin sağlanması ve bilişim teknolojileri alanında yetkinliklerinin artırılmasını amacıyla yapılan işbirliği protokolü kapsamında Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından Kamu İnternet Erişim Merkezi Projesi (KİEM) yürütülmektedir. E-Dönüşüm Türkiye Eylem Planlarının uygulanması kapsamında 1.068 Halk Eğitim Merkezi ve Mesleki Eğitim Merkezi ile 100 kütüphaneye KİEM'lerin kurulum çalışmaları tamamlanmıştır.
- 2007-2008 Öğretim yılında Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün açtığı "1063 İnternet Kullanım Kurs"unda 15.254 erkek ve 3.242 kadın olmak üzere toplam 18.496 kişinin eğitim almıştır.

Yerel yönetimler, düzenledikleri mesleki bilgi ve beceri kursları kapsamında kadınların internet ve bilgisayar gibi yeni iletişim teknolojilerine erişim ve kullanımlarını artırmayı hedefleyen programlara yer vermektedir.